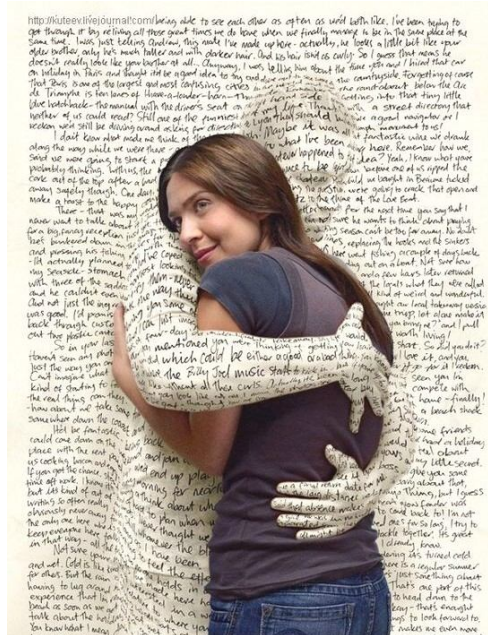

TĂNASE CLAUDIA

LIMBA ROMÂNĂ

- ORA DE GRAMATICĂ -

Editura Sfântul Ierarh Nicolae
2010

ISBN 978-606-8193-12-0

Cuprins

<i>CUVÂNT ÎNAINTE</i>	4
FIȘA NR. 1	10
FIȘA NR. 2	12
FIȘA NR. 3	14
FIȘA NR. 4	15
FIȘA NR. 5	17
FIȘA NR. 6	19
FIȘA NR. 7	21
FIȘA NR. 8	23
FIȘA NR. 9	24
FIȘA NR. 10	25
FIȘA NR. 11	27
FIȘA NR. 12	28
FIȘA NR. 13	29
FIȘA NR. 14	30
FIȘA NR. 15	31
FIȘA NR. 16	32
FIȘA NR. 17	33
FIȘA NR. 18	34
FIȘA NR. 19	35
FIȘA NR. 20	36
FIȘA NR. 21	37
FIȘA NR. 22	38
FIȘA NR. 23	39
FIȘA NR. 24	40
FIȘA NR. 25	41
FIȘA NR. 26	42
FIȘA NR. 27	43
FIȘA NR. 28	44
FIȘA NR. 29	45
FIȘA NR. 30	46
REZOLVAREA EXERCITIILOR	47
FIȘA NR. 1	47
FIȘA NR. 2	49
FIȘA NR. 3	51
FIȘA NR. 4	53
FIȘA NR. 5	55
FIȘA NR. 6	57
FIȘA NR. 7	58
FIȘA NR. 8	60

FIȘA NR. 9	62
FIȘA NR. 10	64
FIȘA NR. 11	66
FIȘA NR. 12	67
FIȘA NR. 13	68
FIȘA NR. 14	70
FIȘA NR. 15	71
FIȘA NR. 16	73
FIȘA NR. 17	74
FIȘA NR. 18	75
FIȘA NR. 19	77
FIȘA NR. 20	79
FIȘA NR. 21	81
FIȘA NR. 22	83
FIȘA NR. 23	85
FIȘA NR. 24	87
FIȘA NR. 25	89
FIȘA NR. 26	90
FIȘA NR. 27	91
FIȘA NR. 28	93
FIȘA NR. 29	95
FIȘA NR. 30	96
BIBLIOGRAFIE	97

CUVÂNT ÎNAINTE

Lucrarea de față s-a născut dintr-o experiență didactică de numai câțiva ani, din dorința de a oferi celor interesați de limba română o serie de exerciții de testare și verificare a unor cunoștințe din acest domeniu; ea se dorește o sursă de informare pentru cititorul dornic de a cunoaște și de a pătrunde tainele limbii române.

Culegerea cuprinde o serie de exerciții din fonetică, morfologie, sintaxă, lexic și se adresează, în primul rând, elevilor, cât și profesorilor. Chiar dacă lucrarea nu este o descriere teoretică a faptelor de limbă, am convingerea că ea va reprezenta un mijloc de informare aprofundată și sistematizată a cunoștințelor de gramatică. Recomand cu căldură acest volum celor care doresc să-și însușească corect normele gramaticale și exprimarea corectă în limba română, dorind să asimileze noi și noi cunoștințe. Sper că el va fi un sprijin pentru toți cei care simt, scriu și vorbesc limba română.

La baza elaborării acestei lucrări au stat 30 dintre “Cugetările” lui Nicolae Iorga precum și numeroase alte exemple “culese” din comunicarea orală și scrisă, lucrarea fiind structurată în două părți.

În prima parte sunt cuprinse 30 de fișe de lucru (fiecare cu câte 15 subpuncte pentru rezolvare, care se constituie într-o gamă largă de exerciții de analiză, de recunoaștere și de creație), iar partea a doua a lucrării cuprinde rezolvarea fișelor.

ABREVIERI

abs. - absolut

Ac. - acuzativ

acc. - accentuat

act. - accentuat

adj. - adjectiv

adv. - adverb

afirmat. - afirmativ

apoz. - apozitie

aprop. - (de) apropiere

arh. - arhaism

art. - articol, articulat

ATR - atributivă

atr. - atribut

atr. adj. - atribut adjectival

atr. adv. - atribut adverbial

atr. pron. - atribut pronominal

atr. subst. - atribut substantival

atr. verb. - atribut verbal

card. - cardinal

c. ag. - complement de agent

C Ag - propozitie subordonata completiva de agent

c.c.cumul. - complement circumstantial cumulativ

c.c.cz. - complement circumstantial de cauza

CCumul. - propozitie subordonata circumstantiala cumulativa

c. dir. - complement direct

CD - propozitie subordonata completiva directa

c.c.de exc. - complement circumstantial de exceptie

CExc. - propozitie subordonata circumstantiala de exceptie

c. ind. - complement indirect

CI - propozitie subordonata completiva indirecta

c.c.instr. - complement circumstantial instrumental

CInstr - propoziție subordonată circumstanțială instrumentală c.c.loc - complement circumstanțial de loc
CL - propoziție subordonată circumstanțială de loc
c.c.mod - complement circumstanțial de mod
CM - propoziție subordonată circumstanțială de mod (modală)
CNS - propoziție subordonată circumstanțială consecutivă
c.c. opoz. - complement circumstanțial opozițional
COpoz. - propoziție subordonată circumstanțială opozițională
com. - comun
comp. - comparativ
c.c.conces. - complement circumstanțial concesiv
conjug. - conjugare
conj. - conjuncție
conjunct. - conjunctiv
c.c.cond. - complement circumstanțial condițional
COND - propoziție subordonată circumstanțială condițională
cond – opt. - condițional – optativ
c.c.consec. - complement circumstanțial consecutiv
contrag. - contragere
c.c.de rel. - complement circumstanțial de relație
CRel - propoziție subordonată circumstanțială de relație
CSV - propoziție subordonată circumstanțială concesivă
c.c. sociat. - complement circumstanțial sociativ
Csociat - propoziție subordonată circumstanțială sociativă
c.c. scop - complement circumstanțial de scop
c.c.timp - complement circumstanțial de timp
CT - propoziție subordonată circumstanțială temporală
CZ - propoziție subordonată circumstanțială de cauză
D - dativ
defect. - defectiv
dem. - demonstrativ
dem. adj. - demonstrativ (adjectival)
depărt. - (de) depărtare

DEX - Dicționar explicativ al limbii române
dezv. - dezvoltat, -ă
diat. - diateză
distrib. - distributiv
egalit. - egalitate
EPS - element predicativ suplimentar
enclit. - enclitic
ex. - exemplu
expr. - exprimat
f. - formă
F - propoziție subordonată circumstanțială finală (scop)
fem. - feminin
fig. - figurat
G - genitiv
gen. - genitival
ger. – gerunziu
hot. - hotărât
ident. - identitate
imp. - imperativ
imperf. - imperfect
ind. - indicativ
inf. - infinitiv
infer. - inferioritate
int. - interogativ
interj. - interjecție
intrans. - interjecție
invar. - invariabil
înt. - întărire
loc. - locuțiune
loc. adj. - locuțiune adjectivală
loc. adv. - locuțiune adverbială
loc. conj. - locuțiune conjuncțională
loc. prepoz. - locuțiune prepozițională

loc. pron. - locuțiune pronominală
loc. subst. - locuțiune substantivală
loc. verb. - locuțiune verbală
masc. - masculin
m.m.ca perf. - mai mult ca perfectul
m.m.ob.posed. - mai multe obiecte posedate
m.m.pos. - mai mulți posesori
mult. - multiplu
multiplcat. - multiplicativ
n. - neutru
N - nominativ
neacc. - neaccentuat
neart. - nearticulat
neg. - negativ
nehot. - nehotărât
nepers. - nepersonal
nereg. - neregulat
nr. - număr
nume pred. - nume predicativ
numer. - numeral
nț. - nuanță
ord. - ordinal
part. - participiu
pas. - pasivă
perf. comp. - perfect compus
pers. - persoană (personal)
pl. - plural
polit. - politețe
pos. - posesiv
pos. genit. - posesiv genitival
poz. - pozitiv
pred. - predicativ
pred. nomin. - predicat nominal

pred. verb. - predicat verbal
PR - propoziție subordonată predicativă
PS - predicativă suplimentară
pref. - prefix
prepoz. - prepoziție
prez. - prezent
proclit. - proclitic
pron. - pronume (pronominal)
propoz. - propoziție
proven. - provenit
p.s. - perfect simplu
reflex. - reflexiv, -ă
region. - regionalism
rel. - relativ
SB - propoziție subordonată subiectivă
sg. - singular
subst. - substantiv (substantival)
suf. - sufix
super. - (de) superioritate
superl. - superlativ
termin. - terminație
tranz. - tranzitiv
trec. - trecut
V - vocativ
var. - variabil
verb. - verbal
viit. I, II. - viitor I, viitor II

FIȘA NR. 1

Se dă textul:

“Fiecare își face despre tine icoana de care este capabil, dar de aici nu urmează că tu ești dator să te recunoști în toate.”

- I. Rescrieți și numerotați predicatoarele, delimitați propozițiile, faceți schema frazei;
- II. Marcați diftongii din text, dați exemple de alte cinci cuvinte cu diftongi ascendenți și cinci cuvinte cu diftongi descendenți (alții decât cei din text);
- III. Formulați câte trei propoziții în care cuvintele : icoană, inimă, gură să fie folosite pe rând cu sens propriu și sens figurat;
- IV. Alcătuiți familiile lexicale ale cuvintelor: carte, a învăța, a munci (subliniați sufixele și prefixele);
- V. Găsiți antonimele cuvintelor: capabil, îndatorat, a recunoaște;
- VI. Analizați morfo-sintactic pronumele fiecare, despre tine, de care, în toate și predicatoarele nominale este capabil și ești dator din text;
- VII. Găsiți o locuțiune adjectivală pentru capabil și alcătuiți o scurtă propoziție;
- VIII. Dați exemple de trei adjective care cer o prepoziție și sunt elemente regente pentru un complement indirect;
- IX. Dați exemple de trei substantive defective de gen și număr;
- X. Contrațeați ultima propoziție din frază;
- XI. Alcătuiți o frază după schema: 1. PP; 2. ATR(1); 3. CD(2); 4. F(3); 5.CNS(4);
- XII. Construiți trei componente circumstanțiale de timp și trei componente circumstanțiale de scop exprimate prin verbe la infinitiv;
- XIII. Corectați textul:
Scrie-ți-vă tema și re transcrie-ți-o și tu ca să na-i nici-o problemă cu educatorii aceea. Nu trebuie să-ți spun de ce n-accept vre-o greșală dea lor de acum înainte! Fii atent și numai fi distrat să na-i probleme întruna din zile;
- XIV. Subliniați formele corecte: mi-ar place – mi-ar plăcea; nu face! – nu fă!; greșeală – greșală; așează – așază; a creaa – a crea;

XV. Precizați sensurile următoarelor expresii: *Altum silentium*; *Amico noli maledicere*; *Amore, more, ore, re probantur amicitiae*.

FIȘA NR. 2

Se dă textul:

“A lăsa fiului tău o moștenire este ca și cum l-ai ținea pe umeri, pe când alții se căznesc să se suie.”

- I. Subliniați predicatele, delimitați propozițiile și alcătuiți schema frazei;
- II. Subliniați vocalele în hiat din text și dați exemple de alte cinci cuvinte care conțin vocale în hiat;
- III. Găsiți sinonimele cuvintelor: a se căzni, a se sui, a ține;
- IV. Precizați trei valori morfo-sintactice ale lui o, exceptând-o pe cea din text;
- V. Dați exemple de cinci substantive formate prin derivare cu sufixe și prefixe și cinci cuvinte formate prin compunere;
- VI. Analizați verbele din textul de mai sus;
- VII. Construiți o frază în care verbul a fi să fie în același timp element regent pentru o propoziție subordonată subiectivă și pentru o propoziție subordonată predicativă;
- VIII. Alcătuiți propoziții în care predicatul verbal să fie exprimat prin verbele predicative: a fi, a ieși, a rămâne;
- IX. Dezvoltați în propoziții corespunzătoare a lăsa și tău și contrașteți propozițiile 2 și 4;
- X. Construiți fraze în care conjuncția subordonatoare de să introducă următoarele cinci tipuri de subordonate: subiectivă, predicativă, atributivă, completivă directă, completivă indirectă;
- XI. Corectați textul: De-aș fi fost eu însemi-însumi în locul lor v-aș fi creiat impresia că ei vă agreiază prea mult. Efortul continuu v-i sa recomandat demult timp dar voi n-ați luat aminte! Citi-tu-i-ai pe scriitori aceea care ne-au fost recomandați întruna din zile de profesorii noștri.
- XII. Subliniați formele corecte: nu fi supărat – nu fii supărat; dragele mele prietene – dragile mele prietene; cerul s-a înorat – cerul s-a înnorat; dau surorii mele – dau sorei mele; propriii mei ochi – proprii mei ochi;
- XIII. Construiți cinci propoziții în care să aveți: complement direct exprimat prin verb la infinitiv, perfect, pasiv; complement circumstanțial de timp exprimat prin verb la infinitiv, perfect, activ; atribut pronominal prepozițional exprimat prin pronume personal cu prepoziție ; complement direct exprimat prin pronumele relativ ce; complement indirect exprimat prin pronumele relativ care;
- XIV. Precizați felul subordonatelor: E ciudat că a plecat; El e hotărât să învețe mai mult; Dacă nu spune nimic înseamnă că e vinovat; Dacă te dojenește este pentru că ține la tine;

XV. Precizați sensurile următoarelor expresii: *Amicus optima vitae possessio*; *Amicus Plato, sed magis amica veritas*; *Amor vincit omnia*.

FIȘA NR. 3

Se dă textul:

“Sunt oameni care lingușesc pe omul de merit când îl recunosc, fiindcă nu-l înțeleg”.

- I. Subliniați predicatele, delimitați propozițiile și alcătuiți schema frazei;
- II. Alcătuiți familiile lexicale ale cuvintelor : a cunoaște, a înțelege, om;
- III. Găsiți antonimele cuvintelor: a linguși, de merit și alcătuiți propoziții cu antonimele găsite;
- IV. Alcătuiți propoziții cu ortogramele: nul, nu-l, va, v-a, mai, m-ai;
- V. Analizați din text cuvintele: sunt, care, de merit, -l;
- VI. Precizați alte trei funcții sintactice ale pronumelui nehotărât care, în afara celei din text;
- VII. Găsiți trei conjuncții (locuțiuni conjuncționale) care în contextul de mai sus ar putea să înlocuiască conjuncția fiindcă;
- VIII. Arătați (în propoziții) trei valori morfologice ale verbului a fi;
- IX. Formulați enunțuri în care subiectul și numele predicativ să fie exprimate, pe rând, prin: substantiv, pronume personal, verb la supin;
- X. Introduceți într-o propoziție un complement direct, un complement indirect și un complement circumstanțial de mod și transformați-le în propoziții subordonate corespunzătoare;
- XI. Corectați textul: Mă întâlni, întruna din zile cu copii aceea a căror fapte ne-au c-am dat de gândit. Aduna-tu-s-au pe aleie toți aceea pe care i-am anunțat eu însemi- însumi. Fi-ți mai atenți, iar tu nu m-ai fii distrat, ca-i s-o pățești când te-or întâlni ai noștrii.
- XII. Construiți cinci propoziții în care să existe : complement indirect exprimat prin verb la supin; complement circumstanțial de mod - locuțiune adverbială de mod; nume predicativ - substantiv în genitiv cu prepoz.; atribut adjectival – adjectiv relativ în nominativ; atribut adverbial – adverb;
- XIII. Precizați felul subordonatelor: În ciuda faptului că a învățat, nu a reușit; Greșeala lui este că nu ascultă de părinți; Unde a ajuns, s-a simțit bine; Vorbea așa de repede, că nu-l puteai urmări; Primește ce ți-am dat;
- XIV. Precizați sensurile expresiilor: Anni curentis; Anno Domini; Anno aetatis suae;
- XV. Analizați cuvintele subliniate din exemplele de mai jos: Fața-i roșie îl trădează; Nu se știe nimic despre aceia; Poezia poate fi ușor memorată.

FIȘA NR. 4

Se dă textul:

“Sunt mulți oameni care, alergând după o trăsură, își închipuie că fac drumul mai ușor”.

- I. Subliniați predicatele, delimitați propozițiile și alcătuiți schema frazei;
- II. Alcătuiți propoziții cu omonimele cuvintelor: care, ar, lin;
- III. Scrieți trei cuvinte formate cu ajutorul sufixului –ieră și trei neologisme terminate în –iza;
- IV. Găsiți trei cuvinte care pot forma fiecare: un cuvânt derivat, un cuvânt compus și un cuvânt cu altă valoare gramaticală;
- V. Analizați predicatele din textul de mai sus;
- VI. Folosiți în enunțuri diferite adjective de întărire potrivite pe lângă pronume personale de persoana I singular și plural, masculin și feminin;
- VII. Construiți propoziții în care *ușor* să fie adjectiv și adverb; *lung* să fie adjectiv, locuțiune adverbială și locuțiune propozițională;
- VIII. Construiți regente potrivite, astfel încât subordonata: *să citești* să fie pe rând: SB, PR, ATR, CD, CI;
- IX. Construiți câte un complement circumstanțial de timp, de mod, de scop exprimate prin verbe la modul infinitiv;
- X. Dezvoltați în propoziții subordonate circumstanțiale de timp, de cauză și condițională gerunziul *alergând*;
- XI. Corectați textul:
De-l ve-i găsii pe educatorul acela dă-ii lui în grijă pe chiulangii aceea. Întru cât orce moment pierdut îți crează neplăceri, nu le m-ai fă nicio concesie. I-ați acele studii, ne uitând vreo clipă să te pregătești întruna ca să a-i rezultate bune.
- XII. Construiți câte un exemplu pentru fiecare dintre cerințele următoare:
-nume predicativ exprimat prin adverbul relativ *cum*;
atribut pronominal genitival exprimat prin pronumele relativ *care*;
predicat verbal exprimat prin locuțiune verbală la timpul viitor II, diateza pasivă; complement circumstanțial de timp exprimat prin substantiv în cazul genitiv cu prepoziție; complement circumstanțial de cauză exprimat prin pronumele relativ *care*;
- XIII. Subliniați forma corectă din următoarele perechi alternative: îi

place înotul – îi place înotul; a ansambla – a asambla; cărți a patru copii – cărți ale patru copii; s-a înnorat – s-a înorat devreme; cărți a – ale elevilor;

XIV. Felul subordonatelor: Nefiind vremea cum ne-am așteptat, n-am

mai plecat; Se sfiește să recunoască; Se vorbește că nu va participa; De vreme ce nu m-ai sunat, nu te-am mai așteptat; Cum deschizi ușa, pătrunde frigul;

XV. Precizați sensurile expresiilor: Ante tempus; Aperto libro; Apertum est;

FIȘA NR. 5

Se dă textul:

“Cine râde de toată lumea ajunge de la sine ridicol când găsește unul de care nu mai poate râde”.

- I. Subliniați predicatele, delimitați propozițiile și alcătuiți schema frazei;
- II. Alcătuiți trei propoziții în care cuvântul arde să aibă sens figurat;
- III. Indicați variantele corecte ale cuvintelor: ridicol – ridicul; delicvent– delincvent; coli – coale; coperți – coperte; asamblu – ansamblu
- IV. Dați exemple de cuvinte care să aibă accent pe ultima silabă (două cuvinte), pe penultima silabă (trei cuvinte), pe antepenultima silabă (trei cuvinte), pe a patra silabă (două cuvinte);
- V. Găsiți sinonimele neologice ale cuvintelor : culme, situație, învățat, vârful, molipsitor, trecător, întâmplător, a alcătui, efort, a tipări
- VI. Folosind un dicționar al limbii române explicați sensurile cuvintelor : corigibil, ferveare, detracta și alcătuiți propoziții cu ele;
- VII. Construiți propoziții cu un substantiv, cu un adjectiv (loc. adj.) și cu o locuțiune verbală din familia lexicală a cuvântului a râde;
- VIII. Construiți propoziții în care: sine să fie folosit ca substantiv, iar apoi ca pronume; primăvara să fie adverb și substantiv; deși să fie adjectiv și conjuncție;
- IX. Analizați din text: *cine, toată, ajunge ridicol, unul, râde*;
- X. Alcătuiți o frază după schema: 1. SB(2); 2. PP 3. PR(2); 4. CZ(3); 5. CD(4); 6. T(5);
- XI. Corectați textul :
Ne mai putând să aștepte sa dus la plimbare. Va spus întruna din zile că lămuri-va și pe aceea să-l însoțească. Pare că și tu (însuți- înseți) le-ai spus să numai fie supărați c-or trece toate cu bine. Toți îl agreeiază fiindcă sa decis să nu m-ai absenteze.
- XII. Construiți: atribut adjectival exprimat prin adjectiv posesiv în Dativ; complement indirect exprimat prin pronume interogativ în genitiv; complement circumstanțial de mod exprimat prin pronume relativ în Dativ; subordonată atributivă introdusă prin adverbul relativ unde; subordonată temporală introdusă prin adverbul relativ cum.
- XIII. Precizați felul subordonatelor: Nu se știe cine va câștiga; În ciuda faptului că m-ai avertizat, am venit la tine; S-a adresat cui nu-i putea oferi informații; Să fi aflat despre concurs, soseam și eu; Părerea lor era că el greșise;
- XIV. Precizați sensurile expresiilor: Argumentum ab invidia; Ars longa, vita brevis; Ars amandi;

XV. Subliniați formele corecte de plural: abțibilde – abțibilduri, acolade – acolăzi, aerodroame – aerodromuri, aerogare – aerogări, aeropoarte – aeroporturi.

FIȘA NR. 6

Se dă textul:

“Nu întrerupe niciodată vorba celui care se bucură și nu lăsa să se reverse niciodată durerea celui întristat”.

- I. Subliniați predicatele, delimitați propozițiile și alcătuiți schema frazei;
- II. Subliniați cuvintele formate prin derivare și compunere din text;
- III. Completați următoarele clișee frazeologice: Verba volant..., Magna ..., Non multa,...;
- IV. Găsiți dubletele sinonimice ale cuvintelor: a întrerupe, a se bucura, întristat;
- V. Formulați enunțuri cu omofonele: niciodată, nici o dată, altădată, altă dată, vreodată, vreo dată;
- VI. Puneți următoarele verbe (din text): a întrerupe, a lăsa, la diateza pasivă și reflexivă, forma negativă;
- VII. Analizați substantivele și pronumele din text;
- VIII. Folosiți într-o propoziție forma accentuată corespunzătoare a lui se și arătați formele pronumelui reflexiv în cazurile dativ și acuzativ, formele accentuate și neaccentuate.
- IX. Dați exemple de trei adjective fără grade de comparație, trei adjective invariabile și trei adjective variabile cu o terminație;
- X. Alcătuiți trei propoziții în care să aveți predicate nominale cu verbe copulative diferite;
- XI. Construiți fraze în care conjuncția să introducă subordonate diferite (subiectivă, predicativă, atributivă, finală, concesivă);
- XII. Transcrieți corect textul:
Fi bun, numai fi rău, ca-i s-o pățești. Creiază-ți o idee despre proprii tăi amici a căror fapte nu le agreiem. Mă sfii să le spun totul când văzui că nu-s integrii cum trebuie să fie toți arbitrii aceia.
- XIII. Felul subordonatelor: Părerea lui este că a greșit; Părerea că a greșit

nu este a mea; Ceea ce nu recunoștea era că a greșit ieri; Că ai greșit, știam noi; Ajuns acasă, și-a dat seama că greșise;
- XIV. Construiți: complement direct exprimat prin verb la gerunziu;

atribut adjectival – relativul ce în nominativ; atribut pronominal genitival – relativul care;
atribut substantival prepozițional în dativ; atribut verbal la infinitiv;
- XV. Subliniați formele corecte: noi creem-creăm, fii silitor!-fi silitor!,

elevii aceea-elevii aceia, el înoată-înnoată, să fii disciplinat-să fi disciplinat.

FIȘA NR. 7

Se dă textul:

“Ca să judeci omul, caută să-l vezi cum iubește. Nu poți greși”.

I. Aflați predicatele, împărțiți textul în propoziții și alcătuiți schema frazei;

II. Găsiți sinonime și antonime pentru trei cuvinte din text;

III. Realizați derivate adjectivale și substantivale de la radicalul verbelor a judeca, a iubi, alcătuiți propoziții cu derivatele formate;

IV. Indicați cel puțin cinci cuvinte din text care fac parte din vocabularul fundamental al limbii române;

V. Ce sens au expresiile: *Errare humanum est*; *Veni, vidi, vici*; *Audiat et altera pars*;

VI. Alcătuiți enunțuri cu omofonele: casă, ca să, oarecare, oare care, numaidecât, numai de cât;

VII. Alcătuiți propoziții în care substantivul om să îndeplinească următoarele funcții sintactice: subiect, nume predicativ, atribut apozitional;

VIII. Analizați predicatele din text;

IX. Construiți enunțuri în care cuvântul om să facă parte din trei locuțiuni (expresii);

X. Construiți o propoziție după schema: subiect (exprimat prin substantiv) + atribut (exprimat prin verb la modul participiu) + complement de agent (exprimat prin substantiv) + predicat verbal (exprimat prin locuțiune verbală al cărei verb se află la timpul mai mult ca perfectul, diateza activă) + complement direct (exprimat prin substantiv) + atribut (pronume demonstrativ de depărtare);

XI. Contrageți propozițiile subordonate din textul dat;

XII. Rescrieți corect textul:

V-a-ți convins că no s-aștept pân s-o-nopta' ca să-i re întâlnesc pe aceea. Niciun admirator n-ar putea renunța, i-am asigurat eu pe colegii noștrii. În ziua acea n-a apărut nici un nor pe cer, iar ei sau adunat în acelaș loc de vreme.

XIII. Analizați subordonatele din frazele de mai jos: *Plecarea ei grăbită de unde o întâlnise, l-a supărat*; *S-a plictisit să te tot caute*; *Se spune că ți-este dor de el*; *Să fi avut timp, te-aș fi căutat*; *V-am văzut cum v-ați pregătit*;

XIV. Construiți: atribut verbal la infinitiv, perfect, pasiv; complement

condițional – verb la gerunziu, pasiv; complement direct – pronume relativ compus; subiectivă cerută de verb la infinitiv; predicativă cerută de verb la supin;

XV. Precizați sensurile expresiilor: Ave!; Ave, Caesar, morituri te salutant!; Bene merenti.

FIȘA NR. 8

Se dă textul:

“Cel mai trist lucru în dragoste este că uneori sufletul ți-l ia cine n-are nevoie de dânsul”

- I. Aflați predicatele, delimitați propozițiile și alcătuiți schema frazei;
- II. De la cuvintele dragoste, tristețe, suflet, realizați derivate adjectivale și verbale;
- III. Găsiți cinci expresii și locuțiuni în care să apară cuvântul lucru;
- IV. Alcătuiți propoziții cu ortogramele: mai, m-ai, cor, c-or, sar, s-ar;
- V. Analizați următoarele cuvinte din text: cel mai trist, este, uneori, -l, de dânsul;
- VI. Indicați, prin exemple, modalități expresive de realizare a superlativului;
- VII Introduceți în diferite enunțuri forme ale verbului a lua, la indicativ, mai mult ca perfectul, diateza activă, la conjunctiv, perfect, diateza activă, la condițional-optativ, perfect, diateza pasivă;
- VIII. Exemplificați alte trei funcții sintactice ale pronumelui cine (în afara celei din text);
- IX. Puneți în locul punctelor că sau căci: Au dovada...a greșit; N-am plecat...ploua; Nu vezi...a greșit?; El pretinde...n-a greșit; N-am venit...nu m-ai invitat;
- X. Construiți fraze în care verbele: a fi, a rămâne, a ajunge să fie pe rând copulative, impersonale, predicative;
- XI. Corectați textul:

De cum mi-i vedea pe mine acolo, fi amabil și adresează-i-te în numele a lor nostri și-a lor voștrii. Întâmpla-tu-s-au de atunci multe și auzi că zurbagii aceea nu ne m-ai creiază probleme. Ne-am adresat continuu aceleeași autorități ai cărei membrii ne-au agreiat și ne agreează continuu.
- XII. Construiți: atribut adjectival exprimat prin numeral cardinal cu valoare adjectivală în Genitiv; complement circumstanțial de timp exprimat prin adjectiv cu prepoziție; nume predicativ exprimat prin pronume posesiv în Acuzativ; complement circumstanțial de cauză exprimat prin adjectiv cu prepoziție; complement circumstanțial de loc exprimat prin pronume nehotărât în cazul Genitiv cu prepoziție;
- XIII. Felul subordonatelor: Ai carte, ai parte; Oricât m-aș strădui, nu știu unde am pus stiloul pe care mi l-ai împrumutat ieri să scriu tema; Vrei nu vrei, trebuie să-i ascuți sfatul;
- XIV. Precizați sensurile expresiilor: Carmen saeculare; Carpe diem!; Causa finalis;
- XV. Subliniați formele corecte: apărea, apropo apare – – apropo, ortodox – ortodocs, greșeală – greșală, atrium – atriu.

FIȘA NR. 9

Se dă textul:

“ Să fii mândru de ceva înseamnă să recunoști că nu-l meriți.”

- I. Subliniați predicătele, împărțiți în propoziții textul și alcătuiți schema frazei;
- II. Formulați enunțuri cu ortogramele: nul, nu-l, nor, n-or, mie, mi-e;
- III. Analizați următoarele cuvinte: să fii mândru, de ceva, nu meriți;
- IV. Subliniați din lista următoarelor adjective pe cele care nu au grad de comparație: mândru, meritos, viu, principal, sensibil, perfect, rotund, veșnic, bun, asemenea;
- V. Construiți o frază în care verbul a însemna să fie în același timp element regent pentru o subiectivă și pentru o predicativă (alta în afara celei din textul de mai sus).
- VI. Avem în text SB? Dar CD? Care sunt acestea?;
- VII. Construiți cinci fraze în care să aveți următoarele tipuri de subordonate: cauzală, concesivă, modală, temporală, consecutivă;
- VIII. Folosiți verbul a cunoaște la cele patru moduri nepersonale și arătați funcțiile sintactice în aceste situații;
- IX. Alcătuiți propoziții în care să aveți trei verbe cu sufixele: -i, -a, -iza și trei adverbe cu sufixele -iș, -ește, -îș;
- X. Alcătuiți familiile lexicale ale cuvintelor: mândru, a cunoaște, merit;
- XI. Corectați textul:
Întâmpinatu-i-am pe aleie pe toți aceea pe care i-am înștințat, Nu-i nici-o nădejde c-am putea săi învingem pe reductabili noștrii inamicii; De li-i vedea pe el acolo, dă-i lui în primire pe năzdrăvanii aceia, poate că el îi agreiază alt fel, de cât noi.
- XII. Despărțiți în silabe următoarele cuvinte: excepțional, inegalitate, subliniat, inerent, sublimare, conjuncție, punctuație, somptuos, arctic, lincșii.
- XIII. Felul subordonatelor: Toate câte s-au prognozat s-au realizat; Mama că e mamă și tot te ceartă; Este foarte bucuroasă, ajungând ce-a visat; E greu de spus încotro au luat-o; Unde nu a învățat la română, a luat notă mică;
- XIV. Construiți: nume predicativ – pronume demonstrativ de identitate în genitiv; atribut pronominal – pronume personal în acuzativ cu prepoziție; atribut substantival în dativ cu prepoziție; atribut adjectival – adjectiv relativ în acuzativ; atribut verbal – verb la supin;
- XV. Precizați sensurile expresiilor: Cave canem!; Causa latet; Causa per se.

FIȘA NR. 10

Se dă textul :

“A cere cuiva să fie erou în împrejurările josnice ale unei societăți decăzute este ca și cum a-i cere unui vultur închis într-o odăiță să zboare la o mie de metri deasupra pământului.”

- I. Aflați predicatele, delimitați propozițiile, precizați felul lor;
- II. Despărțiți în silabe cuvintele: cerere, împrejurare, josnicie, societate, decăzută, zburătoare, pământului, deasupra, context, subliniat;
- III. Găsiți sinonimele neologice ale cuvintelor: a cere, împrejurare, josnic;
- IV. Alcătuiți propoziții cu ortogramele: ale, a le, ai, a-i, la, l-a;
- V. Constuiți propoziții în care să aveți un substantiv și o locuțiune verbală din familia lexicală a cuvântului a zbura;
- VI. Există în text CI? Dar PR? Care sunt?;
- VII. Alcătuiți propoziții în care substantivul erou să îndeplinească funcțiile sintactice de subiect, atribut substantival prepozițional, complement direct, complement indirect, complement de agent;
- VIII. Dezvoltați în propoziții subordonate corespunzătoare a cere, josnice, și apoi contrageți ultimele două propoziții subordonate;
- IX. Analizați sintactic și morfologic toate substantivele din text;
- X. Scrieți pluralul următoarelor substantive: erou, împrejurare, societate, vultur, odăiță; precizați alte 5 substantive care au forme numai de plural;
- XI. Construiți enunțuri în care să aveți cinci prepoziții (locuțiuni prepoziționale) care cer cazul genitiv (cu excepția celei din text);
- XII. Precizați în propoziții trei valori morfologice ale lui a ;
- XIII. Arătați felul subordonatelor: Fără îndoială că examenul va fi greu. Fii atent să nu mai greșești. Cunoscut fiind faptul că el întârzia, nu l-am mai așteptat. Spunându-i-se să vină repede, a alergat într-un suflet. Am aflat unde, când și cum se va desfășura examenul.
- XIV. Rescrieți corect textul: Duce-ți-vă șii informați că arbitri aceea sunt mai puțin asprii. E o problemă aceia a cărei aspecte nu le-au știut proprii ei susținători. Numai fii nepăsător casă nu fi păgubit!
- XV. Construiți enunțuri în care să aveți: nume predicativ exprimat prin adjectiv participial; atribut pronominal exprimat prin pronume fără prepoziție în cazul dativ; atribut adjectival exprimat prin adjectiv demonstrativ de identitate în cazul genitiv; complement indirect

exprimat prin pronume relativ în cazul acuzativ; complement circumstanțial de loc exprimat prin pronume nehotărât în cazul genitiv.

FIȘA NR. 11

Se dă textul:

“Să râzi, nu de greșelile pe care nu le faci, ci de acelea pe care nu le-ai făcut niciodată, deși ai fi avut prilej să le faci”.

- I. Aflați predicatelor, numerotați propozițiile, alcătuiți schema frazei;
- II. Dați exemple de 3 locuțiuni (expresii) verbale în care să aveți verbul a râde;
- III. Ce sensuri au expresiile: *Errare humanum est*; *Ecce homo!*; *Editio princeps*;
- IV. Indicați formele corecte ale cuvintelor: greșeală-greșală, așază-așează, delicvent-delincvent; mătușă-mătușe; coajă-coaje;
- V. Dați exemple de cinci cuvinte cu scriere identică, dar cu accent (pronunțare) diferită;
- VI. Alcătuiți propoziții cu omofonele: întruna, într-una, nule, nu le, totodată, tot o dată;
- VII. Găsiți sinonime și omonime pentru trei cuvinte din text;
- VIII. Pe lângă cele cinci regente date puneți cinci subordonate corespunzătoare: Este ușor să...; Dorința lui este să...; Ideea că...nu este departe de adevăr; A alergat atât că...; Mama că...și tot te ceartă;
- IX. Alcătuiți o frază după schema: PP – SB – Atr – CZ – CSV – T;
- X. Câte articole sunt în text: a) 1; b) 2; c) 3;
- XI. Corectați textul: *Mar mira săi găsesec la ora aceia în acelaș loc pe care mi la-i indicat tu (însuți-înseți), nu demult timp. Va-ți convins că no s-aștept pân so-nopta casă-i revăd pe aceea, pe care nu-i m-ai agreem de loc. Fi încrezător, nu m-ai fii naiv cai noștrii te-or agreia de-acum;*
- XII Construiți: nume predicativ exprimat prin pronume posesiv în acuzativ; atribut verbal la supin; atribut adjectival - relativul care în acuzativ; complement indirect în acuzativ cu prepoziție subordonat unui adjectiv – pronume nehotărât; complement circumstanțial de mod -substantiv în acuzativ;
- XIII. Precizați felul subordonatelor: *Cine are bani, bea și mănâncă, cine nu, stă și se uită*; *Nu-mi pasă de rămâne cum este și cum a fost*; *Dacă vrea să mă pedepsească înseamnă că nu-i era indiferent că eu preferam să vorbesc cu altcineva*;
- XIV. Despărțiți în silabe: *analfabet, anacronic, inefabil, inexact, inerent, atlet, jertfă, somptuos, retranspunere, exmatriculat*;
- XV. Subliniați formele corecte de plural: *baloate – baloturi, balsame – balsamuri, balustrade – balustrăzi, baraje – barajuri, biruințe - biruinți.*

FIȘA NR. 12

Se dă textul:

“Scrive-ți cărțile așa, încât fiecare cititor să poată crede că le-ai scris pentru el”.

- I. Numerotați predicatele, stabiliți proozițiile, faceți schema;
- II. Identificați diftongii și vocalele în hiat;
- III. Precizați formele corecte: a crede - a credea; a place - a plăcea; a se complace - a se complăcea; creier - creier; culoar - culuar;
- IV. Formulați propoziții în care cuvintele: a scrie și carte să fie folosite pe rând cu sens propriu și cu sens figurat;
- V. Alcătuiți propoziții cu ortogramele: încât, în cât, decât, de cât, ai, a-i;
- VI. Explicați folosirea virgulei în frază;
- VII. Găsiți câte un sinonim și un antonim pentru trei cuvinte din frază;
- VIII. Completați următoarele clișee frazeologice: Non multa...; Sine ira...; Repetitio est...;
- IX. Analizați din text toate cuvintele în nominativ și acuzativ;
- X. Precizați câte o altă valoare morfo-sintactică pentru cuvintele: așa, fiecare (altele decât cele din text);
- XI. Dezvoltați în propoziții subordonate corespunzătoare: așa, cititor, crede;
- XII. Precizați felul subordonatelor: Singura lui vină este că nu poate să vină oricând dorește, întrucât nu tot ce vrei, poți. La întrebarea mea dacă și cum a pregătit examenul, mi-a răspuns că n-a citit prea mult . Oricât mi-aș frământa mintea, nu pot să-ți răspund la întrebarea dacă și unde am mai auzit de problema aceea.
- XIII. Construiți: Complement de agent exprimat prin pronume interogativ; Complement indirect - relativul care în dativ; Subordonată atributivă introdusă prin cine - complement indirect în dativ; Completivă directă introdusă prin cum - complement circumstanțial de mod; Predicativă introdusă prin care - nume predicativ în nominativ;
- XIV. Corectați textul: Vorbi-i într-una cu unii dintre ei întru-cât auzii căi supără pe educatorii aceea. Dea-i fii venit, ia-i fi văzut cum știusă se pregătească, oferindu-ne ast fel un spectacol dea dreptul grozav. Fiind că na-i citit destul, fi m-ai atent de-acum înainte casă opții rezultatele ce-ți oferă garanția succesului;
- XV. Subliniați cuvintele accentuate corect: abil – abil, academie – academie, acolo – acolo, adio – adio, acvilă – acvilă.

FIȘA NR. 13

Se dă textul:

“Bogatul este adesea un om care n-a muncit și totdeauna omul care n-a știut să cheltuiască”.

- I. Aflați predicatul, numerotați propozițiile, faceți schema;
- II. Găsiți în scurte enunțuri două funcții sintactice ale cuvintelor: om, bogat, a munci (altele decât cele din text);
- III. Cum se numesc următoarele construcții și de ce: notorietate publică, a conveni de comun acord, a crește din ce în ce mai mult;
- IV. De la cuvintele: om, bogat realizați câte două derivate substantivale, adjectivale și verbale;
- V. Analizați din text cuvintele: este un om, n-a muncit, totdeauna, să cheltuiască;
- VI. Precizați sensurile următoarelor expresii: Doctor honoris causa; Doctor universalis; Do ut des;
- VII. Contrațegați propozițiile 4 și 5; dezvoltați în propoziții corespunzătoare: bogatul și totdeauna;
- VIII. Câte complementele circumstanțiale de timp sunt în text? Construiți trei propoziții cu complementele circumstanțiale de timp exprimate și prin alte părți de vorbire (precizați-le);
- IX. Construiți opt propoziții subordonate diferite introduse prin că;
- X. Dați exemple de câte trei substantive, adjective, adverbe antonime;
- XI. Despărțiți în silabe cuvintele: brancardier, acreditare, delincvent, arctic, jertfă, infracțiune, a ratifica, celibatar, rafinament, atlas;
- XII. Găsiți sinonimele neologice ale cuvintelor: originalitate, urmaș, bănuială, a alcătui, a însemna, a spune, declarație, lucru, material, cale;
- XIII. Sunt conjuncții coordonatoare adversative cuvintele din seria: a) dar, fie, deci; b) iar, ori, și; c) însă, ci, iar, dar;
- XIV. Găsiți paronimele cuvintelor următoare și alcătuiți propoziții cu ele: a proveni, eminent, calitate;
- XV. Subliniați formele corecte: I-am transmis multe complimente-complemente; Se înșală-înșală crezând că-l voi ajuta; A numărat până la optsprezece-optusprezece-optîșpe; Ileana însăși-însuși m-a sunat; Vehicolul-vehiculul s-a defectat.

FIȘA NR. 14

Se dă textul:

“Extraordinar nu este ce nu s-a făcut ci ceea ce se credea că nu se poate face”.

- I. Aflați predicatele, delimitați propozițiile, alcătuiți schema frazei;
- II. Analizați cuvintele: nu este, nu s-a făcut, face din text;
- III. Dați cinci exemple de cuvinte cu litera x și cinci cuvinte cu grupul cs;
- IV. De ce sunt pleonastice construcțiile: a extermina în masă, lumea faunei, hemoragie de sânge;
- V. Despărțiți în silabe cuvintele: extraordinar, excepțional, Alexandru, examen, expoziție, exotic, excomunica, extra-bugetar, expectativă, expresionism;
- VI. Alcătuiți propoziții cu ortogramele: sa, s-a, la, l-a, va, v-a;
- VII. Scrieți cinci cuvinte derivate cu sufixul –ar și alte cinci cuvinte în care –ar să nu se comporte ca sufix lexical;
- VIII. Verbul se credea este la: a) ind. prez.; b) ind. imperf.; c) conj. prez.;
- IX. Găsiți câte un sinonim neologic pentru cuvintele: amănunțit, a ușura, vină, împrejurare, fățarnic, judecată, deșteptăciune, preocupare, puternic, plan;
- X. Recunoașteți valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în următoarele enunțuri: Un dar frumos se oferă frumos; Am primit în dar o carte, dar am oferit-o colegului meu; Nu am aflat de vîi sau nu, ca să-mi iau cartea de citire;
- XI. Alcătuiți scurte propoziții cu enunțurile: amabilitate, expansiv, facultativ;
- XII. Construiți: atribut pronominal în dativ cu prepoziție; complement circumstanțial de mod exprimat prin numeral multiplicativ; atribut adjectival - adjectiv invariabil în genitiv; complement circumstanțial de cauză – verb la gerunziu, diateză pasivă; atribut verbal la gerunziu;
- XIII. Precizați felul subordonatelor: Mi se pare că nu ești de pe aici. El pare că e vinovat. Sunt bucuros că m-ai sunat; Iată că vine și el. Caută, de vrei, adevărul;
- XIV. Completați următoarele clișee frazeologice: Cave...; Citius, altius...; Nosce ...;
- XV. Subliniați formele corecte: batjocură – badjocură, bănățean – bănățan, berărie – bererie, besmetic – bezmetic, impiegat – impegat.

FIȘA NR. 15

Se dă textul:

“Tăgăduiește ce ai văzut că nu este , nu ceea ce n-ai văzut că este”.

- I. Aflați predicatele, numerotați propozițiile, faceți schema frazei;
- II. Alcătuiți propoziții cu ortogramele: ceai, ce-ai, nai, n-ai, mai, m-ai;
- III. Analizați din text cuvintele: ce, nu este, ceea ce, n-ai văzut;
- IV. Folosiți la infinitiv verbele: a fâgădui, a vedea pentru a ilustra funcțiile de subiect, nume predicativ, atribut verbal;
- V. Construiți trei propoziții cu subiect multiplu exprimat prin diferite părți de vorbire;
- VI. Partea de vorbire care leagă un complement de regentul său se numește: a) adv.; b) conj.; c) prepoz.; d) art.;
- VII. Alcătuiți propoziții cu complement direct exprimat prin: verb la infinitiv, gerunziu, supin;
- VIII. Înlocuiți punctele cu subordonatele corespunzătoare și precizați felul lor: Păcat că...; A ajuns de...; Felul în care...e de neimitat; Vine la oraș să...; Eram atât de atent că...;
- IX. Introduceți într-un enunț câte un complement indirect, atribut substantival, complement circumstanțial de scop și transformați-le apoi în subordonate corespunzătoare;
- X. Alcătuiți o frază după schema: 1-SB (2); 2-PP; 3-PR (2); 4-CZ (3); 5-CD (4);
- XI. Construiți: atribut pronominal exprimat prin pronume reflexiv în dativ; atribut adjectival - adjectiv relativ în nominativ; complement circumstanțial de timp - verb la gerunziu; predicat verbal - verbul predicativ a ieși; complement circumstanțial de mod – interjecție;
- XII. Precizați felul subordonatelor: Pare de necrezut cum a trecut timpul. Nici unul nu părea să fie îngrijorat. Părea că au înțeles ce le-am transmis când ne-am întâlnit în casa familiei pe care o cunoșteam;
- XIII. Despărțiți în silabe: dreptunghi, rescriere, intangibil, acționar, jertfit, cumsecade, somptuos, ilegal, subofițer, suspensie;
- XIV. Alcătuiți enunțuri cu paronimele: diferență-deferență, investi-îvesti, solidar-solitar;
- XV. Sinonime neologice: fermecător, silă, simțământ, litigiu, semeție, a spune, urmă, deștept, trufaș, situație.

FIȘA NR. 16

Se dă textul:

“Dă fiecui ce i se cuvine, și ție ajungă-ți ce rămâne”.

I. Aflați predicatele, delimitați propozițiile, alcătuiți schema frazei;

II. Analizați cuvintele: fiecui, ce, i;

III. Alcătuiți propoziții cu ortogramele: cei, ce-i, ție, ți-e, mie, mi-e;

IV. Dezvoltați în propoziții: fiecui, ce ;

V. Scrieți trei locuțiuni sau expresii în care să apară verbul a da;

VI. Stabiliți alte trei valori sintactice ale lui ce;

VII. Găsiți câte un verb neologic pentru expresiile verbale: a-și da arama pe față, a face din țânțar armăsar, a se da pe brazdă;

VIII. Construiți propoziții în care complementul indirect să fie exprimat prin verbe la infinitiv, gerunziu, supin;

IX. Verbul “a ajunge” este predicativ în secvențele: a) A ajuns profesor; b) A ajuns devreme acasă; c) Ajunge să-l privești, ca să vezi cine este;

X. Precizați valorile morfologice ale lui i în enunțurile: Cine-i el ce-i spune vrute și nevrute-acum?; El i-a spus ce-i de lăudat în a-i demonstra calitățile; Dă-i-i lui în primire pe aceia;

XI. Construiți fraze cu subordonate subiective cerute de : cu siguranță, fără îndoială, este sigur;

XII. Construiți: completivă indirectă introdusă prin cum; completivă directă introdusă prin relativul ceea ce, care să fie complement direct în acuzativ; consecutivă introdusă prin să cu verbul la conjunctiv, perfect, pasiv; complement circumstanțial de cauză-verb la gerunziu, diateza reflexivă; complement circumstanțial de loc-relativul cine în genitiv;

XIII. Sinonime neologice: cerere, graniță, izvor, îndemânare, sfetnic, necuviință, tavan, urmare, înfumurare, puternic;

XIV. De ce sunt pleonasme următoarele construcții: a intra înăuntru, a împodobi cu ornamente, a îndruma calea;

XV. Precizați felul subordonatelor: A stat acolo cât a fost necesar; Tot ce s-a prevăzut s-a realizat; Este vai de cine greșește!; Părându-i-se că știe, n-a mai citit!;Iată că vin și ei!.

FIȘA NR. 17

Se dă textul:

“ Pentru ca să-ți recunoști greșeala trebuie ca sufletul tău întreg să-i fi fost superior ”.

- I. Aflați predicatele, delimitați propozițiile, alcătuiți schema;
- II. Alcătuiți propoziții cu ortogramele: casă, ca să, săi, să-i, căi, că-i;
- III. Alcătuiți familiile lexicale ale cuvintelor: suflet, tânăr;
- IV. Construiți propoziții cu cuvintele: superior, inferior, optim;
- V. Formați derivate adjectivale și verbale de la substantivele: greșeală, suflet și alcătuiți apoi propoziții cu ele;
- VI. Găsiți cinci expresii frazeologice sinonime cuvântului suflet;
- VII. Care adjective din text nu au grade de comparație? Dați exemple de alte cinci asemenea adjective;
- VIII. Contrațgeți propozițiile 1 și 3 ; dezvoltați în propoziții corespunzătoare greșeală și întreg;
- IX. Construiți subordonate predicative cerute de: a se face, a părea, a rămâne;
- X. Alcătuiți propoziții în care atributul adjectival să fie exprimat prin: adjectiv propriu-zis în vocativ; adjectiv pronominal posesiv în cazul genitiv; adjectiv pronominal demonstrativ în cazul dativ; adjectiv pronominal relativ în cazul nominativ; numeral cardinal cu valoare adjectivală în cazul acuzativ;
- XI. Despărțiți în silabe următoarele cuvinte: circumstanțial, punctuație, conjuncție, inefficient, subofiter, excepțional, exmatriculat, îndemânatic, subiectivă, pehlivan;
- XII. Găsiți antonimele cuvintelor următoare: nocturn, legal, prudent, din când în când, liniștit, stabil, efemer, continuu, harnic, rural;
- XIII. Găsiți sinonimele cuvintelor: vârstă, bătrânețe, infracțiune, vârf, citeț, trecător, confuz, veșnic, a recunoaște, greșeală;
- XIV. “Tău” (din text) este: a) atr. adj. în G; b) atr. pronom. în G; c) atr. adj. în N; d) atr. pronom. în Ac.;
- XV. Subliniați forma corectă a cuvintelor: propriu – propiu, marșarier – marșalier, înnorat – înorat, nemaiputând – ne mai putând, (ei) invocă – invoacă.

FIȘA NR. 18

Se dă textul:

“ *Pâinea care te satură mai bine este aceea pe care ai dăruit-o.* ”

I. Subliniați predicatele, delimitați propozițiile și alcătuiți schema frazei;

II. Cum se numesc următoarele construcții și de ce: scurtă alocuțiune, altercație verbală, a înmănunchea un buchet;

III. Analizați din text pronumele: care, te, aceea, pe care, o;

IV. Există în text NP? Dar CCM? Care sunt?;

V. Dați câte trei exemple de antonime derivate și nederivate;

VI. Construiți propoziții în care cuvântul bine să fie: substantiv, iar o să fie interjecție și să aibă valoare neutrală;

VII. Ce sens au expresiile: Timeo Danaos et dona ferentis; Auri sacra fames, Cogito, ergo sum;

VIII. Treceți următoarele verbe din text: a sătura, a dăru, la diateza pasivă și reflexivă;

IX. Dați exemple de trei substantive cu forme numai de singular și trei cu forme de plural;

X. Găsiți sinonime neologice pentru cuvintele: înverșunat, a fi de acord, renunțare, iscusit, adâncime mare, dezgustător, băștinaș, prescurtare, abținere, bogăție;

XI. Despărțiți în silabe: monarh, vârstnic, scriptură, splendid, interregional, sublocotenent, aflux, pustnic, exclama, șaptesprezece;

XII. Analizați cuvintele subliniate din exemplele de mai jos:

Am dat colegilor mei un telefon; Pământul este lucrat cu plăcere; Sosirea acasă m-a surprins;

XIII. Precizați felul sobordonatelor: Cum ar proceda, tot nu mă înduplecă; Cum veniră, se făcură toți o apă și-un pământ; Ar fi bine să ne amintim cum ne-am pregătit pentru examenele ce le-am avut în vară; Nu s-a știut cum a procedat; Întrebarea este cum vor reacționa;

XIV. Corectați textul: Nu mă sfii să-l critic într-una știind că nui v-a priii cei v-oi povestii; A creiat ce na m-ai creat nimeni pe-aici și nici nu cred că v-a mai crea vreo dată; Aminti-tu- i- ai întruna din zile pe aceea a căror comportament ne-a creiat continu neplăceri?;

XV. Subliniați formele corecte de plural: diamante – diamanturi, dimineți – diminețe, dinee – dineuri, divane – divanuri, dobânde – dobânzi.

FIȘA NR. 19

Se dă textul:

“Nu este greu să găsești adevărul, este greu să ai dorința de a-l găsi”.

- I. Aflați predicatele, despărțiți în propoziții, alcătuiți schema;
- II. De ce sunt pleonasmе construcțiile: a se întrajutora reciproc, a continua să ia proporții, mijloace mass media;
- III. Alcătuiți familiile lexicale ale cuvintelor: greu, adevăr, a găsi;
- IV. Găsiți trei sinonime și trei antonime pentru trei cuvinte din text;
- V. Alcătuiți două enunțuri cu câte un derivat verbal și adjectival ale substantivului dorință;
- VI. Analizați toate verbele din text;
- VII. Găsiți cel puțin trei cuvinte din text care fac parte din vocabularul fundamental;
- VIII. Ce sens au expresiile: In vino veritas; Credo quia absurdum; Crescunt anni, descrescunt vires;
- IX. Subliniați formele corecte de plural: arende-arenzi, abțibilde-abțibilduri, aragaze-aragazuri;
- X. Precizați trei valori morfologice ale cuvântului greu, apoi treceți-l la toate gradele de comparație;
- XI. Verbul a găsi folosiți-l în propoziții diferite în care să îndeplinească funcțiile de subiect, nume predicativ, complement direct, complement indirect, complement circumstanțial de timp;
- XII. Completați spațiile libere cu articolele potrivite: locul de naștere...părinților, opere...lui Eminescu, cei trei copii...vecinului, caiet...colegului, foile rupte...unei cărți;
- XIII. Adjectivul îndeplinește următoarele funcții sintactice: a) SB, NP, ATR; b) NP, ATR, CCZ; c) SB, CCM, ATR;
- XIV. Dezvoltați în propoziții subordonate corespunzătoare: adevărul, de a găsi;
- XV. Construiți: Predicat verbal - locuțiune adverbială predicativă; Nume predicativ - numeral cardinal în genitiv cu prepoziție; Atribut adjectival - adjectiv de întărire în nominativ; atribut pronominal în genitiv cu prepoziție; complement circumstanțial de cauză – locuțiune adverbială.

FIȘA NR. 20

Se dă textul:

“Să știi unde ești, să descoperi ce trebuie acolo, să încerci tot ce poți încerca în vederea acelei nevoi, sunt cele trei rădăcini ale înțelepciunii”.

- I. Numerotați predicatele, delimitați propozițiile, alcătuiți schema frazei;
- II. Folosiți în trei propoziții cuvintele: a descoperi, nevoie, rădăcină cu sensuri figurate;
- III. De ce sunt pleonasme: amintire de neuitat, a anunța o știre, a se apleca în jos;
- IV. Dați exemple de cinci cuvinte cu scriere identică (omografe) dar cu pronunțare (accent) diferită;
- V. Găsiți derivatele adjectivale și substantivale ale verbelor: a ști, a încerca, a descoperi;
- VI. Alcătuiți propoziții cu omonimele: lin, rasă, tun;
- VII. Care este echivalentul latin al expresiilor: Am venit, am văzut, am învins; Adevărul este mama virtuții; Drumul drept este drumul scurt;
- VIII. Alcătuiți propoziții în care cuvintele: ești, tot, trei să aibă câte o altă valoare morfo-sintactică în afara celor din text;
- IX. Dezvoltați în propoziții subordonate corespunzătoare cuvintele: acolo, tot, încerca;
- X. Analizați morfo-sintactic: ești, acolo, acelei, trei, ale înțelepciunii;
- XI. Alcătuiți trei propoziții în care numeralul trei să fie complement de agent, complement direct, complement indirect;
- XII. Alcătuiți enunțuri cu paronimele: captivat – captivant, cauză – clauză, contacte - contracte;
- XIII. De la numeralul cardinal trei formați numerale: ordinal, multiplicativ, distributiv, adverbial corespunzătoare și alcătuiți propoziții cu ele;
- XIV. Construiți: o subordonată modală comparativă; completivă indirectă subordonată unui adjectiv; complement indirect exprimat prin pronume interogativ în genitiv; atribut adjectival-adjectiv relativ în genitiv; complement circumstanțial de timp-verb la infinitiv, perfect, pasiv;
- XV. Felul subordonatelor: E bine știut că ai învățat. E bine de știut ce vei urma. Cine m-a pus să te susțin. Ajunge să-l vezi o dată, ca să nu-l uiți. A rămas bun cum îl știam.

FIȘA NR. 21

Se dă textul:

“Cele mai bune gânduri sunt acelea pe care citindu-le ți se pare că le-a spus și altul”

- I. Numerotați predicătele, delimitați propozițiile și alcătuiți schema frazei;
- II. Formulați propoziții în care cuvintele: a citi, a spune să fie folosite pe rând cu sens propriu și sens figurat;
- III. Alcătuiți propoziții cu ortogramele următoare: cele, ce le, mai, m-ai, sau, s-au;
- IV. Analizați cuvintele aflate în cazul nominativ și acuzativ din textul de mai sus;
- V. Alcătuiți enunțuri care să conțină omonimele: mai, liliac, care;
- VI. Formați adjective cu prefixele ne- , re- de la radicalul cuvintelor citire, a spune și introduceți-le în enunțuri potrivite;
- VII. Alcătuiți propoziții în care substantivul gânduri să îndeplinească funcțiile sintactice de : nume predicativ, complement indirect și complement direct;
- VIII. Precizați alte trei funcții sintactice ale pronomelor nehotărâte oricare și altul, pe lângă cele de nume predicativ, atribut pronominal și complement circumstanțial de timp;
- IX. Treceți adjectivul bun la toate gradele de comparație, în propoziții scurte, indicați funcția lui sintactică și dați exemple de alte cinci adjective care nu au grade de comparație;
- X. Dezvoltați în propoziții subordonate corespunzătoare următoarele cuvinte: cele mai bune, citindu-;
- XI. Declinați în propoziții substantivul gând, la singular și plural, însoțit de adjectivul pronominal demonstrativ de apropiere potrivit;
- XII. Adverbul îndeplinește următoarele funcții sintactice: a) Subiect, c. dir., c. ind., nume pred.; b) Pred., nume pred., atr., c.c.de timp; c) C.de ag., atr., pred.;
- XIII. Construiți propoziții cu următoarele perechi de paronime: bard-brad, aluzie-iluzie, or - ori;
- XIV. Despărțiți în silabe următoarele cuvinte: construcție, circumstanțial, locuțiune, neîmpăcat, contragere, corespunzător, funcție, neaccentuat, exemplar, cadran;
- XV. Corectați textul: Să nu m-ai fi nepăsător, întrucât nu v-ei avea nicio bucurie! Eu veni la voi acasă fiindcă mă gândii să vă comunic cea ce sa întâmplat cu ei în codri aceea. Mie mii indiferent de vii s-au nu vi să rezolvăm problema acea.

FIȘA NR. 22

Se dă textul:

“Unii scriitori când vorbesc de alți oameni parcă vorbesc de sine, iar alții vorbind de sine par a vorbi de oricare-n lume”.

- I. Aflați predicatele, delimitați propozițiile și faceți schema frazei;
- II. Analizați pronumele din text;
- III. De ce sunt pleonastice construcțiile: monolog cu sine, direct nemijlocit, notorietate publică;
- IV. Alcătuiți familiile lexicale ale cuvintelor: scriitor, a vorbi, lume;
- V. Alcătuiți enunțuri cu omonimele: car, dar, par;
- VI. Construiți propoziții în care substantivul scriitor să îndeplinească funcțiile sintactice de: subiect, nume predicativ, atribut substantival apozițional, complement de agent, complement de cauză;
- VII. Ce alte valori morfologice mai pot avea de și iar, în afara celor din text, exemplificați-le;
- VIII. Folosiți în propoziții verbul a vorbi la cele patru moduri nepersonale și arătați-i funcția sintactică ;
- IX. Contrațegați propoziția subordonată 1 și dezvoltați în propozițiile corespunzătoare vorbind și a vorbi;
- X. Identificați atributele adjectivale exprimate prin adjective pronominale, apoi construiți propoziții în care, prin schimbarea valorii gramaticale, să devină atribute pronominale;
- XI. Alegeți forma corectă: chintesență-chintezență, filosofie-filozofie, a fuziona-a fusiona, excrocherie-escrocherie; excavator-excavator;
- XII. Sinonime neologice: trecător, a duce, prefăcătorie, a da voie, a istorisi, a părăsi, a îndrepta, ținută, a birui, apus;
- XIII. Găsiți perechea potrivită pentru următoarele paronime și alcătuiți propoziții cu ele: enervat, solidar, corectare;
- XIV. Despărțiți în silabe: abisal, abject, asfalta, anexare, boccea, cuscu, damnat, excavator, excepție, postmeridian;
- XV. Construiți propoziții în care să aveți: complement de cauză – adjectiv ; complement de mod - verb la infinitiv; complement de scop-verb la infinitiv; subiect - verb la infinitiv, perfect, activ; complement de loc să determine verb la infinitiv.

FIȘA NR. 23

Se dă textul:

“Să ajuți către glorie pe cineva care nu este chemat pentru dânsa, este să-l urci pe casă și să-i dai drumul în jos când el nu are aripi”.

- I. Numerotați predicate, delimitații propozițiile, faceți schema frazei;
- II. Analizați pronumele din text;
- III. Marcați accentul corect al următoarelor cuvinte: aripă-aripă, unic-unic, simbol-simbol, profesor-profesor, antic-antic;
- IV. Dați exemple de cinci cuvinte cu pronunțare identică (omofone), dar cu scriere diferită;
- V. Găsiți sinonimele cuvintelor: a ajuta, a chema, a urca, a da drumul, a avea;
- VI. Găsiți trei expresii sau locuțiuni în care să apară cuvântul a da și alcătuiți propoziții cu ele;
- VII. Ce sens au expresiile: Sic transit gloria mundi; Salve! Salvete!; Pulchre, bene, recte!;
- VIII. Precizați formele corecte: înbarca – îmbarca, răsbate – răzbate, caserie – casierie, scinda – șcinda, stampilă - ștampilă;
- IX. Declinați pronumele personal de persoana a III-a, masculin și feminin, singular și plural, dânsul - dânsa;
- X. Contrațgeți propozițiile subordonate din text;
- XI. Cum se numesc construcțiile următoare și de ce: caligrafie frumoasă, calitate bună, ceremonie protocolară;
- XII. Construiți: Subiect exprimat prin: pronume negativ, numeral colectiv, verb la supin; Atribut adjectival: verb la gerunziu acordat, adjectiv nehotărât în dativ, adjectiv propriu-zis în genitiv; Complement direct- verbe la infinitiv, gerunziu, supin;
- XIII. Corectați textul: Nu mă sfii să-l critic dacă auzi-i ca greșit. Cei v-oi povestii eu însumi-însemi nul v-a încânta. A creiat ceace n-a m-ai văzut și auzit nici-un om depe aici. Fi bun și nu fii rău, întru-cât sar putea s-o pățești în vre-una din zile;
- XIV. Despărțiți în silabe: acvariu, armistițiu, astmatic, butonieră, breaslă, buclucaș, duhovnic, dictatură, insignifiant, teatru;
- XV. Felul subordonatelor: Plecarea ei de unde o lăsase l-a supărat; Știindu-se că întârzie, nu l-am mai așteptat; Numai ce am ajuns acasă, și l-am și sunat; S-a săturat să ne tot aștepte; Să ne aștepte în fiecare zi, ne-am fi dorit.

FIȘA NR. 24

Se dă textul:

“Dintre o sută de oameni ce te vor lăuda, nouăzeci și nouă vor crede că au fost mărinimoși cu tine, iar cutare va fi sigur că printr-această laudă distanța dintre tine și el a dispărut”

- I. Aflați predicătele, delimitați propozițiile, faceți schema frazei;
- II. Analizați pronumele personale și verbele la viitor din text;
- III. Alcătuiți propoziții cu ortogramele: neam, ne-am, iar, i-ar, sar, s-ar;
- IV. Găsiți sinonimele cuvintelor: oameni, distanță, a încuviința, a lăuda, a dispărea și antonimele cuvintelor: sigur, a dispărea, a lăuda, a crede, distanțat;
- V. Construiți câte o propoziție cu un substantiv și un adjectiv, din familia lexicală a cuvintelor: a lăuda, a dispărea;
- VI. Treceți adjectivele mărinimos și sigur la toate gradele de comparație;
- VII. Precizați câte o altă funcție sintactică pentru cuvintele: oameni, ce, distanță (în afara celor din text);
- VIII. Scrieți formele de genitiv - dativ ale adjectivelor pronominale demonstrative de apropiere, masculin și feminin, singular și plural, și folosiți-le în scurte propoziții;
- IX. Dați exemple de cinci adjective care cer numai dativul;
- X. Alcătuiți propoziții în care numeralul o sută să îndeplinească funcțiile sintactice de subiect, atribut, complement de cauză;
- XI. Transformați numeralul o sută în numere: ordinal, multiplicativ, distributiv, adverbial;
- XII. De ce sunt pleonastice construcțiile: concluzie finală, a conlucra împreună, a continua mai departe;
- XIII. Construiți: complement de loc exprimat prin pronume demonstrativ de depărtare, în genitiv, cu prepoziție; complement de cauză să determine un adjectiv; complement condițional exprimat prin verb la gerunziu; nume predicativ - interjecție; complement de mod - locuțiune adverbială;
- XIV. Felul subordonatelor: Bucurându-vă că s-a amânat concursul, v-ați amăgit; Unde știa că are notă la română, n-a mai citit nimic; E prea grea problema s-o poți rezolva singur; Orice-ar face, tot nemulțumiți sunteți; Păcatul e că ați greșit;
- XV. Alcătuiți enunțuri cu paronime: riguros-viguros, afluență-influență, aluzie-iluzie.

FIȘA NR. 25

Se dă textul:

“Soarele răsare nu ca să apuie, ci ca să lumineze până apune”.

- I. Numerotați predicatele, delimitați propozițiile, alcătuiți schema frazei;
- II. Construiți propoziții în care cuvintele a răsări, a lumina să fie folosite pe rând cu sens propriu și cu sens figurat;
- III. Dați exemple de cinci cuvinte omofone, dar nu și omografe;
- IV. Contrațegați subordonatele din text în părțile de propoziție corespunzătoare;
- V. Nu au forme de plural substantivele din seria: a) soare, pământ, astru; b) planetă, eclipsă, lună; c) fier, oțet, secară;
- VI. Găsiți trei sinonime și trei antonime pentru trei cuvinte din text;
- VII. Derivați adjective și substantive de la radicalul cuvintelor răsare, luminează, apune și introduceți-le în scurte enunțuri;
- VIII. Construiți propoziții în care substantivul soare să îndeplinească funcțiile sintactice de nume predicativ, atribut, complement direct, complement circumstanțial de cauză și de loc;
- IX. Indicați modul, timpul, diateza și conjugarea verbelor din text;
- X. Felul subordonatelor: Mă tem că n-am să pot veni azi; Se zvonește că ne va vizita; Dacă m-ai mișcat, am greșit; Fără tine n-ar fi putut deveni ceea ce este azi; Plăcerea să-ți spun asta este mare;
- XI. Construiți: atribut exprimat prin verb la infinitiv, prezent, activ; complement indirect - pronume negativ în genitiv cu prepoziție; complement de timp - substantiv în acuzativ fără prepoziție; complement de loc - substantiv în dativ; nume predicativ - pronume posesiv în genitiv;
- XII. Sinonime neologice: vină, plângere, adânc, caraghios, cinstit, ciudat, deștept, lacom, îngâmfat, molipsitor;
- XIII. Despărțiți în silabe: ambiguu, realitate, inacceptabil, inerție, inadmisibil, sinoptic, împlădit, subapreciat, sanctuar, sublimare;
- XIV. Corectați textul: Aduna-tu-s-au pe aleie toți aceea pe care i-am chemat la concurs. Nu-i nici-o nădejde cam putea săi învingem pe reductabili noștri adversari. Auzi-i că nu le a-ți mai creat probleme și că nu le ve-ți m-ai creia în viitor.
- XV. Subliniați formele corecte: smeu – zmeu, zigzag – zig-zag, zi-muncă – zi muncă, sdrăngăni – zdrăngăni, veșmânt – veștmânt.

FIȘA NR. 26

Se dă textul:

“Când doi oameni au aceeași idee, aceasta înseamnă că nu este nici a unuia, ci a întregii societăți în care trăiesc”.

- I. Aflați predicătele, împărțiți în propoziții și alcătuiți schema frazei;
- II. Analizați: aceeași, înseamnă, a societății, în care din text;
- III. De ce sunt pleonastice construcțiile: confident intim, a dăinui permanent, primul debut;
- IV. Găsiți sinonimele cuvintelor: început, idee, întreg, lucru, cinstit, măreț, amestecat, bogăție, real, a înapoia;
- V. Căutați trei expresii sau locuțiuni în care apare cuvântul a trăi;
- VI. Alcătuiți propoziții în care substantivul oameni să ilustreze cinci funcții sintactice ale substantivului în acuzativ;
- VII. Sunt locuțiuni conjuncționale secvențele din seria: a) pe lângă, aproape de, de pe la; b) pe lângă că, chiar dacă, o dată ce; c) de-a dreptul, în față, cu tot dinadinsul;
- VIII. Precizați alte trei funcții sintactice ale numeralului doi (în afara celei din text);
- IX. Precizați valoarea morfologică a verbului “a însemna” în exemplele: a) El însemna totul în caiet cu creionul; b) El însemna totul pentru ea; c) Aceasta însemna că era deosebit;
- X. Este locuțiune adverbială secvența: a) în față; b) în fața; c) față de; d) a face față;
- XI. Felul propozițiilor: Se grăbea să termine repede de scris; Cum s-a grăbit, a greșit; Cum ai sunat, ți-a și deschis; Se cade să le mulțumim; Ei au adus dovada că sunt nevinovați;
- XII. Despărțiți în silabe: inerent, funcție, inexact, inervat, ineficacitate, conjuncție, dezechilibru, somptuos, sublim, subliniind;
- XIII. Găsiți perechea următoarelor paronime: alterație, regent, albastru și alcătuiți propoziții cu ele;
- XIV. Antonime: a înființa, temporal, contestabil, citeț, acord, logic, ilustru, virus, valoare, scump;
- XV. Corectați textul: Situația a rămas aceeași întru-cât na-ți depus un efort continuu. La repetiții prea va-ți încrezut și na-ți obținut rezultatele pe care le-a-ți scontat. Nu m-ai întârziati, pregăti-ți-vă conștiincios și recomanda-ți-le și lor acest lucru.

FIȘA NR. 27

Se dă textul:

“Unii prieteni se miră de ce te desparți pentru totdeauna de dâșii în clipa când ți-au dovedit că nu ți-au fost niciodată prieten”.

- I. Subliniați predicatele, delimitați propozițiile și alcătuiți schema frazei;
- II. Găsiți sinonimele și antonimele cuvintelor următoare: prieten, a se desparți, a dovedi;
- III. Alcătuiți familia lexicală a cuvintelor: prietenie, a se desparți;
- IV. Construiți propoziții cu câte un substantiv și un adjectiv din familiile lexicale ale verbelor: a se mira, a se desparți;
- V. Alcătuiți propoziții în care substantivul prieten să fie: nume predicativ, atribut, complement circumstanțial de cauză, complement direct și complement indirect;
- VI. Analizați: unii, de dâșii, în clipa, ți-, niciodată din text;
- VII. Folosiți în propoziții verbul a dovedi la infinitiv, gerunziu, participiu, supin, ilustrând câte o funcție sintactică pentru fiecare mod;
- VIII. Precizați valoarea lui “ți” din propoziția: Ți-am pierdut cartea; a) pron. pers. - c. ind.; b) pron. reflex. – c. ind.; c) pron. pers. – atr. pron.; d) pron. reflex. – atr. pron.;
- IX. Construiți o frază după schema: PP-CD-CI-T-F;
- X. Desparțiți în silabe: prietenos, acvariu, armistițiu, breaslă, arlechin, abracadabra, dictatură, amnar, teatru, duhovnic;
- XI. Găsiți sinonimele neologice ale următoarelor cuvinte: oroare, oropsire, operație, neobișnuit, mustrare, piedică, urmă, a răspândi, trainic, a se hotărî;
- XII. Construiți cinci propoziții subordonate diferite introduse prin când;
- XIII. Felul subordonatelor: Dacă te caută mereu este ca să nu-l uiți; Îi ajungea doar să ne privească; A ajuns de trezește admirația tuturor; S-au descurcat cum au putut; L-am anunțat că vin azi;
- XIV. Construiți: complement circumstanțial de cauză exprimat prin pronume demonstrativ de identitate, în genitiv, cu prepoziție; complement indirect – numeral ordinal în acuzativ; subiect – verb la supin; nume predicativ – interjecție; complement circumstanțial de timp – locuțiune adverbială;
- XV. Corectați textul: Răsplata v-ei avea-o neântârziat și sucesu-ți va fii de plin când te-or lăuda ai noștri; Vorbi-i cu câțiva dar m-am convins că nu ori cine poate ași lămuri exact problema; Fiind că mam convins cine-i de vină, nu-mi m-ai aduce-ți explicații inutile.

FIȘA NR. 28

Se dă textul:

“ Cea mai plăcută laudă este aceea care pornește de la omul ce a venit să te răpuie ”.

- I. Aflați predicatele, delimitați propozițiile, alcătuiți schema frazei;
- II. Analizați: laudă, e aceea, care, te, să răpuie;
- III. Formulați cinci propoziții în care cuvântul om să facă parte din cinci expresii (locuțiuni);
- IV. Identificați diftongii din text, subliniați vocalele în hiat, dați exemple și de trei triftongi;
- V. Contrageți subordonatele din text;
- VI. Alcătuiți familiile lexicale ale cuvintelor: plăcut, laudă, om;
- VII. Găsiți trei sinonime și trei antonime pentru trei cuvinte din text;
- VIII. Precizați originea arhaismelor: pârcălab, serdar, caimacan, cneaz, stolnic;
- IX. De ce sunt pleonastice construcțiile: dună de nisip, a ecraniza un film, alegeri electorale;
- X. Alcătuiți propoziții în care cuvintele: plăcut, care, te să aibă câte o altă valoare morfologică, în afara celor din text;
- XI. Construiți: atribut pronominal exprimat prin pronume relativ în genitiv; atribut - substantiv în dativ fără prepoziție; complement indirect să aibă element regent o prepoziție; complement direct - numeral fracționar; complement de agent- locuțiune pronominală;
- XII. Felul subordonatelor: Nu avem destule date ca să rezolvăm situația; Și de-l rogi, nu te ajută; Tot ce s-a spus fusese realizat; Nu ar merita să te mai consumi pentru asta; A insistat să-și rezolve situația;
- XIII. Sinonime neologice: milos, greutate, soartă, curat, obstacol, înghesuială, a se vindeca, a însoți, zece zile, energie;
- XIV. Antonime: trist, comedie, autentic, amintire, aproape, real, a urca, nocturn, egal, citeț;
- XV. Omonime: baie, vie, mină.

FIȘA NR. 29

Se dă textul:

“ Poate că nimeni să n-aibă nevoie de tot scrisul tău, dar că fiecare-i trebuie altă parte din el”.

- I. Numerotați predicatele, delimitați propozițiile și alcătuiți schema frazei;
- II. Analizați poate, nimeni, tău, parte, din el din text;
- III. Alcătuiți trei enunțuri cu următoarele trei cuvinte polisemantice: a aprinde, a aspira, a atinge;
- IV. Ilustrați alte două valori morfologice ale lui poate;
- V. Construiți fraze în care propozițiile subiective să fie cerute de: se pare, zicându-se, vine;
- VI. Alcătuiți propoziții cu complemente indirecte exprimate prin: verbe la infinitiv, gerunziu, supin și cu atribute adjectivale exprimate prin: adjectiv propriu-zis, numeral, adjectiv pronominal negativ;
- VII. Introduceți în propoziții un c. dir., atr. subst. prepoz., c. ind. și transformați-le apoi în propozițiile subordonate corespunzătoare;
- VIII. Construiți propoziții în care adjectivele pronominale din text să devină pronume corespunzătoare, prin schimbarea valorii gramaticale;
- IX. Alcătuiți o frază în care: 1-PP; 2-SB(1); 3-ATR(2); 4-CD(3); 5-CI(4); 6-T(5);
- X. Dezvoltați în propoziții corespunzătoare scrisul și altă;
- XI. Felul subordonatelor: Ajungând ce și-a dorit, era bucuros; Rămâne să stabilim date excursiei; A rămas bun cum l-ai știut; De vine atât de des înseamnă că nu te-a uitat; Ajunge să-l vezi o dată ca să nu-l uiți;
- XII. Sinonime neologice: a întemnița, molipsitor, a reda, concurent, răutăcios, veșnic, repetat, vinovat, zadarnic, măreț;
- XIII. Despărțiți în silabe: acrobație, ctitorie, a cultiva, alfabet, circumstanțial, analfabet, a afecta, caracter, autoritate, sublinia;
- XIV. Construiți: atribut adjectival exprimat prin relativul care în acuzativ; complement indirect în acuzativ cu prepoziție subordonat unui adjectiv; nume predicativ exprimat prin verb, adjectiv, adverb;
- XV. Omonime: lună, lac, gol.

FIȘA NR. 30

Se dă textul:

“Crezi că vine de sus gândul pe care nu-l simți cum a venit”.

- I. Numerotați predicatele, delimitați propozițiile, alcătuiți schema frazei de mai sus;
- II. Folosiți în două propoziții cuvintele gând și a veni cu sens figurat;
- III. Dați exemple de trei cuvinte cu scriere identică (omografe), dar cu pronunțare diferită;
- IV. Alcătuiți familiile lexicale ale cuvintelor: a crede, a veni, a simți;
- V. Analizați crezi, gândul, pe care, a venit din text;
- VI. Dați exemple de câte trei substantive, adjective, adverbe compuse prin contopire;
- VII. Găsiți trei sinonime și trei antonime pentru trei cuvinte din text;
- VIII. Derivați substantive și adjective de la radicalul cuvintelor: a crede, a veni, a simți;
- IX. Construiți trei enunțuri în care de să fie prepoziție, conjuncție, interjecție;
- X. Precizați alte trei funcții sintactice ale cuvintelor: gândul, care;
- XI. Felul subordonatelor: Piatra că e piatră și tot crapă; Uite ce s-a întâmplat; Habar n-am cu cine a plecat; A sosit înaintea cui nici nu gândea; Mi-e drag să citesc;
- XII. Construiți: complement circumstanțial de scop exprimat prin substantiv în acuzativ; complement circumstanțial de loc – pronume personal în acuzativ să determine o interjecție; complement de agent – pronume interogativ; complement circumstanțial concesiv – substantiv în genitiv cu prepoziție; complement indirect – adjectiv cu prepoziție;
- XIII. Sinonime neologice: amănunt, fundamental, steag, demn, întâmplător, greșit, culme, siguranță, soartă, a obține;
- XIV. Alcătuiți propoziții cu ortogramele: nicicum, nici cum, altădată, altă dată, dune, du-ne;
- XV. Subliniați formele corecte: dependența – dependința de un drog; a insera – a însera un fragment într-un text; comportare plină de diferență – deferență; virtuos – virtuoaz al pianului; plătește în numeral – numerar.

REZOLVAREA EXERCITIILOR

FIȘA NR. 1

I. a) Predicate: 1-(își) face -PV; 2-este capabil-PN; 3-nu urmează-PV; 4-ești dator-PN; 5-să(te) recunoști-PV;

b) Propozițiile: 1-Fiecare...icoana; 2-de care...capabil; 3-(dar) de aici nu urmează; 4-că tu ești dator; 5-să te...în toate;

c) Felul lor: 1-PP; 2-ATR(1); 3-PP; 4-SB(3); 5-CI(4);

II. Diftongii din text: -oa, -ea, -oa (toți trei urcători); 5 cuvinte cu diftongi ascendenți: -ia(voia), -ua(noua), -uă(rouă), -io(voios), -eo(deodată); 5 cuvinte cu diftongi descendenți: -ou(birou), -ii(fii), -ei(tei), -ui(sui), -oi(roi);

III. Sensul propriu: Se închină mereu la icoana cea nouă; Îl durea inima; Gura păcătosului, adevăr grăiește; Sensul figurat: Icoana stelei ce-a murit...; Ți se rupe inima văzându-l; Pe-o gură de rai...;

IV. Familii lexicale: cărticică, cărticea, cărțulie, cărțoi; învățare, reînvățare, învățătură, învățat, neînvățat, reînvățat, învățăcel, învățământ, învățător,-oare, învățăminte; muncă, muncit, nemuncit, remuncit, muncire, muncitor,-oare, muncitoresc, muncitorește, muncitorime;

V. Antonime: incapabil, inapt; neobligat, nesolvabil, neîndatorat; a nu recunoaște, a fi nerecunoscător;

VI. Analiza pronumelor din text: fiecare – pron. nehot., masc., sing., N, subiect; (despre) tine – pron. pers., sing., II, Ac., c. ind.; (de) care – pron. rel., Ac., c. ind.; este capabil – pred. nomin. format din verb. cop. a fi, ind., prez., pers. a III-a, sg., act., conj. a IV-a, afirmat., intrans. și numele pred. capabil, expr. prin adj., propr.-zis, var., cu două termin., masc., sg., N, grad poz.; ești dator – pred. nomin. format din verb. cop. a fi, ind., prez., pers. a II-a, sg., act., conj. a IV-a, afirmat., intrans. și numele pred. expr. prin adj., propr.-zis, var., cu două termin., masc., sg., N, grad poz.; (în) toate – pron. nehot., pl., Ac., c. ind.;

VII. Loc. adj.: în stare; El este în stare să învețe mai mult;

VIII. Adjectivele: capabil de, dator la, solidar cu;

IX. Substantive defective de gen și număr: aur, fier, platină, unt, făină;

X. Contragere: ...ești dator ...a te recunoaște;

XI. Frază după o schemă dată: Mi-am luat o carte de comentarii pe care hotărâsem s-o cumpăr de multă vreme ca să învăț, astfel încât să nu am vreo surpriză la examen;

XII. Construiți trei c.c.timp: Plecasem înainte de a suna tu;

M-am dus acolo până a mă fi anunțat; Luasem legătura cu ei înainte de a fi venit voi; trei c.c.scop: A plecat pentru a vizita orașul; A venit la bibliotecă pentru a citi; S-a dus la librărie spre a-și cumpăra o carte;

XIII. Corectați textul : Scrieți-vă tema și retranscrie-ți-o și tu ca să n-ai

nici o problemă cu educatorii aceia; Nu trebuie să-ți spun de ce n-accept vreo greșală de-a lor de-acum înainte; Fii atent și nu mai fi distrat să n-ai probleme într-una din zile;

XIV. Formele corecte : mi-ar plăcea, nu face, greșală, așază, a crea;

XV. Sensurile expresiilor : O liniște adâncă; Despre un amic să nu vorbești niciodată de rău; Prin iubire, prin comportament, prin vorbire, prin împrejurări se leagă prietenii.

FIȘA NR. 2

- I. a) Predicate: 1- este-PN inc.; 2- ai ținea-PV; 3-se căznesc-PV; 4-să se suie-PV;
b) Propoziții: 1-A lăsa...este; 2- ca și cum...umeri; 3- pe când...căznesc; 4- să se suie;
c) Felul: 1- PP; 2 – PR(1); 3 – Opoz.(2); 4 – CI(3);
- II. Vocale în hiat: fi-u-lui, tău o (hiat în fonetică sintactică), moștenire este, pe umeri; alte 5 cuvine : a-le-e, fi-in-țã, po-et, con-ti-nu-u, co-or-do-na-tor;
- III. Sinonime: a se strădui, a încerca, a se chinui; a se cățăra, a se cocoța, a se ridica; a susține, a sprijini;
- IV. Valori ale lui o (trei) : pron. pers.(Pe ea am zărit-o); adj. proven. din numer. card. (Mi-am luat o carte și două caiete); adj. pron. nehot.(O carte e interesantă, alta nu este);
- V. Substantive formate prin derivare: adunare, bănuială,copreședinte, hipersensibilitate, ultrademagog; prin compunere: untdelemn, viță-de-vie, portdrapel, floarea-soarelui, dreptunghi;
- VI. Analiza verbelor din text: a lăsa: verb, inf., prez., act., conj.I, afirm., tranz., subiect; este: verb cop.,ind., prez., pers. a III-a, sing., act., conj. a IV-a, afirmat., intrans., pred. nomin. inc.; ai ținea: verb pred., cond.-opt., prez., pers. a II-a, sing., act., conj. a III-a, afirmat., tranz., pred. verb.; se căznesc: verb pred., ind., prez., pers. a III-a, pl., afirmat., intrans., reflex., conj. a IV-a, pred. verb.; să se suie: verb pred., conj., prez., pers. a III-a, pl., afirmat., intrans., reflex., conj. a IV-a, pred. verb.;
- VII. Fraza: Ceea ce nu recunoștea era că absentase ieri;
- VIII. Propoziții: El este deja în clasă; A ieșit pentru o mică pauză din clasă; Ei au rămas la locul lor;
- IX. Dezvoltare: Să lași fiului tău...; ...care este al tău; Contragere: ...este a-l ținea pe umeri; ...se căznesc a se sui;
- X. Fraze diferite (5): SB – Nu ar fi rău de te-ai pregăti serios; PR – Întrebarea este de înveți; ATR – Întrebarea de înveți mă preocupă; CD – Nu știu de înveți; CI – Hotărăște-te de înveți sau nu;
- XI. Corecții textul: De-aș fi fost eu (însămi-însumi) în locul lor v-aș fi creat impresia că ei vă agreează prea mult; Efortul continuu vi s-a recomandat mai de mult timp, dar voi n-ați luat aminte; Cititu-i-ai pe scriitorii aceia care ne-au fost recomandați într-una din zile de profesorii noștri?;

XII. Formele corecte: nu fi supărat, dragile mele prietene, cerul s-a înnorat, dau surorii mele, propriii mei ochi;

XIII. Construiți: Dorea și el a fi fost invitat acolo; Înainte de a fi ajuns acolo, te-am căutat; Cartea din fața lui e a mea; Știu ce-ți dorești; Știu căruia ai dat cartea;

XIV. Subordonate: SB; CI; (SB - PP - PR); (SB – PP - CZ);

XV. Expresii: Un prieten este cea mai bună avere a vieții; Priten mi-e Platon, dar mai prieten îmi este adevărul; Iubirea învinge orice.

FIȘA NR. 3

I. a) Predicate: 1-sunt-PV; 2- lingușesc-PV; 3- recunosc-PV; 4- nu înțeleg-PV;

b) Propoziții: 1- Sunt oameni; 2 -care lingușesc...merit; 3 – când îl recunosc; 4 - fiindcă...înțeleg;

c) Felul propozițiilor: 1 – PP; 2 – ATR(1); 3 – T(2); 4 – CZ(2);

II. Familii lexicale: cunoaștere, necunoaștere, recunoaștere, cunoscut, recunoștință, cunoștință, necunoscut, recunoscut; înțelegere, neînțelegere, înțeles, neînțeles, înțelegător, neînțelegător, înțelept, înțelepciune; a omeni, omenie, omenos, omenesc, omeneste, neomenie, neomenos, neomenesc, neomeneste, omenit, neomenit, omuleț, omenire;

III. Antonime: a critica(Îl critica întruna), a defăima(L-a defăimat continuu); de nimic(E un om de nimic), insignifiant(Pentru mine este insignifiant);

IV. Propoziții: Scorul a fost nul; Nu-l mai recunosc; Va reveni curând;

V-a adresat numai laude; Mai vorbim noi! M-ai căutat cumva?

V. Analiză: sunt: verb pred. , ind., prez., pers. a III-a, sg., act., conj. a IV-a, afirmat., intrans., pred. verb.; care: pron. rel., masc., pl., N, subiect; de merit: loc. adj., masc., sg., Ac., atr. adj.; l-: pron. pers., pers. a III-a, sg., masc., Ac., c. dir.;

VI. Funcții sintactice: NP – Știu care e el; APG – Elevul, al cărui caiet e pe bancă, e colegul meu; AA – Știu care film ți-a plăcut;

VII. Conj. (loc. conj.): deoarece, întrucât, din cauză că;

VIII. Verb pred.: Ei sunt acasă; verb cop.: Ei sunt prietenii mei; verb aux.: Am fost invitat la ei acasă;

IX. Subiecte: Elevii se pregătesc zilnic; Eu mă pregătesc zilnic; Este ușor de învățat; Nume predicative: Ei sunt colegii mei; Colegul meu cel mai bun este el; Lecția este de învățat;

X. Cd : Dorește a învăța; CD : Dorește să învețe; Ci : Se gândește a învăța și el; CI: Se gândește să învețe și el; c.c.m: Scrie lizibil; M : Scrie cum poate el mai bine;

XI. Corecțai textul: Mă întâlnii într-una din zile cu copiii aceia ale căror fapte ne-au cam dat de gândit; Adunatu-s-au pe alee toți aceia pe care i-am anunțat eu (însămi, însumi); Fiți mai atenți, iar tu nu mai fi distrat, c-ai s-o pățești când te-or întâlni ai noștri;

XII. Construiți: Se pregătește de învățat; Citește din ce în ce mai bine;

Suntem împotriva lenei; Care elev învață, are rezultate bune; Sosirea acasă m-a bucurat;

XIII. Subordonate: ATR; PR; L; CNS; CD;

XIV. Expresii: În anul curent; În anul Domnului; În anul vârstei sale;

XV. Analiză: i : pron. pers., pers. a III-a, sg., D, atr. pronom.; trădează: verb pred., ind., prez., pers. a III-a, sg., act., conj.I, afirmat., tranz., pred. verb.; nimic: pron. neg., N, subiect; (despre) aceia : pron. dem., de depărt., masc., pl., Ac., c. ind.; poezia : subst. com. simplu, fem., sg., N, subiect; fi memorată : verb la inf., prez., pas., conj. I, af., intransz., c. dir.

FIȘA NR. 4

I. a) Predicate: 1-sunt - PV; 2-își închipuie - PV; 3- fac – PV;

b) Propoziții: 1 - Sunt...oameni; 2 - care...își închipuie; 3 – că fac...ușor;

c) Felul lor: 1 – PP; 2 – ATR(1); 3 – CD(2);

II. Omonime: Care e vinovatul? Care cu poveri de muncă Vin încet și scârțâind...; Ar mai trebui să ne vedem! Un ar de pământ era puțin pentru bunici; A prins un lin în râul ce curge lin la vale;

III. Cuvinte cu –ieră: balastieră, betonieră, butonieră; neologisme terminate în –iza: conștientiza, electriza, favoriza ;

IV. Cuvinte: frumos, alb, verde; derivate: frumusețe, albeață, verzeală;cuvinte compuse: Făt-Frumos, Albă-ca-Zăpada, Verde Împărat; cuvinte cu altă valoare gramaticală: Un dar frumos se dăruiește frumos(adj. – adv.); Albul ne încântă(subst.); Rochia e albă(adj.); Verdele câmpului se pierde în zare(subst.); Câmpul e verde(adj.);

V. Analiza predicatelor din text: sunt: pred. verb., expr. prin verb pred., ind., prez., pl., pers. a III-a, act., conj. a IV-a, afirmat., intrans.; își închipuie : pred. verb. expr. prin verb pred., ind., prez., pers. a III-a, pl., reflex., conj. a IV-a, afirmat., tranz.; fac : pred. verb. expr. prin verb. pred., ind., prez., pers. a III-a, pl., act., conj. a III-a, afirmat., tranz.;

VI. Enunțuri potrivite: Eu însumi mi-am făcut tema; Eu însămi te-am văzut; Noi înșine v-am așteptat; Noi însene le-am povestit totul;

VII. Propoziții: Mersul tău ușor îl admira; Nu este ușor să obții rezultate bune; E lung pământul, ba e lat...;Privește în lung și-n lat; De-a lungul drumului erau pomii înfloriți;

VIII. SB : E bine să citești; PR : Problema e să citești zilnic; ATR : Problema să citești mă preocupă; CD : Învăță să citești cursiv; CI : Gândește-te să citești toată bibliografia indicată;

IX. C.c.timp: Înainte de a sosi tu, am sosit și eu; c.c. mod: A plecat fără a se uita înapoi; c.c. scop: Citește pentru a ști;

X. T: Când alergi repede, ajungi devreme; CZ: Cum alergi repede, ai obosit; COND: Dacă alergi repede vei câștiga concursul;

XI. Corecții textul: De-l vei găsi pe educatorul acela, dă-i-i lui în grijă pe chiulangiii aceia; Întrucât orice moment pierdut îți creează neplăceri, nu le mai face nici o concesie; Ia-ți acele studii, neuitând vreo clipă să te pregătești întruna, ca să ai rezultate bune;

XII. Construiți: El este cum este; Părinții ai căror copii învață sunt mândri; Voi fi fost anunțat și eu de vei veni; A sosit la școală înaintea colegilor; Am aflat din cauza căruia ai lipsit;

XIII. Forme corecte: îi place înotul, a asambla, cărți a patru elevi, s-a înnorat devreme, cărți ale elevilor;

XIV. Subordonate: PR; CI; SB; CZ; T;

XV. Expresii latinești: Înainte de vreme; Deschizând (la întâmplare) cartea; Este clar.

FIȘA NR. 5

I. a) Predicate: 1-râde-PV; 2-ajunge ridicol-PN; 3-găsește-PV; 4-nu poate-PV;

b) Propoziții: 1 – Cine...lumea; 2 – ajunge...ridicol; 3 – când...unul; 4 – de care... râde;

c) Felul lor: 1 – SB(2); 2 – PP; 3 – T(2); 4 – ATR(3);

II. Sensuri figurate: Arde de nerăbdare să te vadă; Îi ardeau călcâiele după ea; Îl arde sufletul să te întâlnească;

III. Variante corecte: ridicol, delincvent, coli, coperte, ansamblu;

IV. Cuvinte accentuate pe ultima silabă: caiet, cadou; pe penultima: masă, fișă, carte; pe antepenultima: binele, culegere, celălalt; pe a patra silabă: ferfeniță, lapoviță;

V. Sinonime neologice: apogeu, ocazie, erudit, pisc, contagios, efemer, ocazional, a elabora, efort, a edita;

VI. Sensurile cuvintelor: corigibil: care se poate corija (a se corecta, a se îndrepta): Este un om corigibil; detracta: a denigra, a defăima pe cineva: În ultima vreme a fost denigrat mereu; fervoare: ardoare, înfocare, pasiune: Muncește cu fervoare pentru a obține numai rezultate bune;

VII. Substantiv: răs, râdere: Râsul îi trădează, de fapt, neliniștea; adjectiv(loc. adj.): A ajuns de râsul lumii ; locuțiune verbală: își râde-n barbă, îi râde inima, își râde-n sine: Îi râdea inima de bucurie pentru cele întâmplate;

VIII. Substantiv: În sinea lui se gândea că procedase corect; pronume:

Lauda de sine nu miroase-a bine; adverb: Primăvara se întorc păsările călătoare; substantiv: Primăvara a sosit pe neașteptate; adjectiv: Codrii deși mărginesc satul nostru; conjuncție: Deși a plouat, am mers la teatru;

IX. Analiză: cine: pron.rel., N, subiect; toată: adj. pron. nehot., fem., sg.,Ac., atr. adj.; ajunge ridicol: pred. nomin., format din verb. cop. a ajunge, ind., prez., pers. a III-a, sg.,act., conj. a III-a, afirmat., intrans., și numele pred. ridicol, expr. prin adj., propr.-zis, var., cu două termin., masc., sg., N; unul: pron. nehot., masc., sg., Ac., c.dir.; râde: verb la inf., prez., act., conj. a III-a, afirmat., intrans., c. dir.;

X. Frază: Dacă nu zice nimic înseamnă că a greșit întrucât a aflat că voi erați acasă când v-a căutat el ;

XI. Corectare: Nemaiputând să aștepte, s-a dus la plimbare; V-a spus într-una din zile că lămuri-i-va și pe aceia să-l însoțească; Pare că și tu însuși-însăși le-ai spus să nu mai fie supărați, c-or trece toate cu bine; Toți îl agreează, fiindcă s-a decis să nu mai absenteze;

XII. Construiți: Dau colegului meu o carte; Împotriva cui te-ai ridicat?;

Știu conform căruia ai procedat; Întrebarea unde ne vom opri ne preocupă; Cum m-ai sunat, ți-am răspuns;

XIII. Subordonate: SB; ATR; CI; COND.; PR;

XIV. Argument pornit din ură; Arta e îndelungată, viața e scurtă; Arta de a iubi;

XV. Forme corecte: abțibilduri, acolade, aerodromuri, aerogări, aeroporturi.

FIȘA NR. 6

- I. a) Predicate: 1- nu întrerupe-PV; 2 – se bucură-PV; 3-nu lăsa –PV; 4- să se reverse-PV;
- b) Propoziții: 1 – Nu întrerupe...celui; 2 – care se bucură; 3 – (și) nu lăsa; 4 – să se reverse...întristat;
- c) Felul lor: 1 – PP; 2 – ATR(1); 3 – PP; 4 – CD;
- II. Cuvinte derivate: reverse, întristat; compus: niciodată;
- III. ...scripta manent; ...cum laude; ...sed multum;
- IV. a se opri, a înceta; a se minuna, a se extazia; jignit, ofensat;
- V. Niciodată nu m-a mințit; Nici o dată nu este mai importantă pentru ea ca data zilei de naștere; Altădată era mai ospitalier; Altă dată importantă este și 1 Iunie; V-ați certat vreodată?; Cunoști vreo dată mai importantă decât data de 24 Ianuarie în istoria noastră?;
- VI. A nu fi întrerupt, a nu se întrerupe; a nu fi lăsat, a nu se lăsa;
- VII. Analiză: vorba: subst. com. simplu, fem., sg., Ac., Cd; celui: pron. dem. de depărt., masc., sg., G, Atr.pron.genit.; care: pron. rel., N, subiect; durerea: subst. com. simplu., fem. sg., N, subiect;
- VIII. Ac. – (pe, cu, la, de, de la) sine, se, se-, -se, s-, -s-; (E împăcat cu sine însuși, de-acum); D – sie, sieși, își, și, -și, și-, -și-;
- IX. Optim, maxim, inferior; cumsecade, perspicace, tenace; limpede, moale, mare;
- X. El a ajuns profesor; Ea este studentă; Ei au rămas aceiași;
- XI. SB – E bine să înveți; PR – Datoria noastră e să învățăm; ATR – Problema să învățăm ne stă în atenție; F – A venit la facultate să învețe; CSV – Să înveți continuu, și tot ar mai trebui să citești încă;
- XII. Transcrieți corect textul : Fii bun, nu mai fi rău, c-ai s-o pățești.
Creează-ți o idee despre propriii tăi amici ale căror fapte nu le agreăm; Mă sfiii să le spun totul când văzui că nu-s integri cum trebuie să fie toți arbitrii aceia;
- XIII. Subordonate: PR; ATR; (SB – PP - PR); CD; CI;
- XIV. Construți: De departe vezi albind...; Știu ce carte-ți place; Caietul ale cărui foi s-au rupt era al lui; Învățarea conform orarului dă satisfacții; Dorința de a-i vedea e mare;
- XV. Forme corecte: creăm, fii silitor!, elevii aceia, el înoată, să fii disciplinat!

FIȘA NR. 7

I. a) Predicate: 1 – să judeci – PV; 2 – caută – PV; 3 – să vezi – PV;

4 – iubește – PV; 5 – nu poți – PV;

b) Propoziții: 1 – Ca să judeci omul; 2 – caută; 3 – să-l vezi; 4 – cum iubește; 5 – Nu poți greși;

c) Felul lor: 1 – F(2); 2 – PP; 3 – CD(2); 4 – PRED. SUPL.(3); 5 – PP;

II. Sinonime: a judeca – a condamna; om – persoană, ins; a vedea – a privi, a se uita, a zări;
Antonime: a iubi – a urî; a greși – a îndrepta; a căuta – a ignora;

III. Derivate adjectivale: judecat, nejudecat (El e omul judecat pentru fapta comisă); iubit (Omul iubit n-a dezamăgit-o niciodată); Derivate substantivale: judecată (Teme-te de judecata de apoi); iubire (Iubirea lui e veșnică);

IV. A judeca, omul, a căuta, a vedea, a iubi;

V. A greși este omenește; Am venit, am văzut, am învins; Să fie ascultată și cealaltă parte;

VI. O casă ca a lui mai rar!; Ca să vizitezi orașul îți trebuie o zi întreagă; Un oarecare mi s-a adresat necuviincios; Oare care a fost acela?; Numai decît l-am și pedepsit; S-a împrumutat numai de cît a avut nevoie;

VII. Subiect – Omul muncitor este ca pomul roditor; Nume pred. – El este un om adevărat;
Atr. apoz. – El, omul acela, este vecinul meu;

VIII. Analiză: să judeci: pred. verb. expr. prin verb pred., conj., prez., pers. a II-a, sg., act., conj. I, afirmat., tranz.; caută: pred. verb. expr. prin verb pred., imp., pers. a II-a, sg., forma afirmat., tranz., act., conj. I; să vezi: pred. verb. expr. prin verb pred., conj., prez., pers. a II-a, sg., act., conj. a II-a, afirmat., tranz.; iubește: pred. verb. expr. prin verb pred., ind., prez., pers. a III-a, sg., act., conj. a IV-a, afirmat., tranz.; nu poți: pred. verb. expr. prin verb pred., ind., prez., pers. a II-a, sg., act., conj. a II-a, forma neg., tranz.;

IX. Om de omenie, om cu scaun la cap, un om și jumătate: El e om de omenie; E un om cu scaun la cap, calculat; E un om minunat, un om și jumătate;

X. Elevul premiat de profesor băgase de seamă nemulțumirea aceluia;

XI. 1 – Pentru a judeca...; 3 ...a-l vedea; 4 - ...iubind;

XII. V-ați convins că n-o s-aștept pîn' s-o-nnopta ca să-i reîntâlnesc pe

acea; Nici un admirator n-ar putea renunța, i-am asigurat eu pe colegii noștri; În ziua aceea n-a apărut nici un nor pe cer, iar ei s-au adunat în același loc devreme;

XIII. ATR; CI; SB; COND.; PRED. SUPL.;

XIV. Construiți: Dorința lui de a fi fost invitat era mare; Fiind apreciat, vei învăța și mai bine; Știu ceea ce vrei; A se spune că n-ai învățat e o greșeală; De devenit ce-ți dorești nu e greu;

XV. Să fii sănătos; Să fii sănătos, împărate, cei care vor muri te salută!; Celui ce merită;

FIȘA NR. 8

- I. a) Predicate: 1 – este – PN inc.; 2 – ia – PV; 3 – n-are nevoie – PV;
- b) Propoziții: 1 – Cel mai trist...este; 2 – că uneori...ia; 3 – cine n-are nevoie de dânsul;
- c) Felul lor: 1 – PP; 2 – PR(1); 3 – SB(2);
- II. Derivate adjectivale: îndrăgostit, întristat, însuflețit; derivate verbale: a se îndrăgosti, a se întrista, a (se) însufleți;
- III. A avea de lucru, mână de lucru, a da de lucru, lucru de mână, lucru de nimic;
- IV. Mai m-ai întrebat asta!; Cântă-n cor, c-or vrea, că nu!; Sar așa de sus, încât s-ar părea că s ușori ca pana!;
- V. Analiză: cel mai trist: adj., propr.-zis, var., cu două termin.,neutru, sg., N, atr.adj., superlat. rel.; este: verb cop., ind., prez., pers. a III-a, sg., act., conj. a IV-a, afirmat., intransz., pred. nomin. inc.; uneori: adv. de timp, nehot., c.c.t, fără grad; -l: pron. pers., pers. a III-a, sg., Ac., c.dir.; de dânsul: pron. pers., pers. a III-a, sg., Ac., c.ind.;
- VI. Era extraordinar de frumoasă; Era frumoasă foc!; Era frumoooasă! Era frumoasă, frumoasă! Era frumoasa frumoaselor!;
- VII. Luasem cu mine și cartea aceea; Să fi luat și caseta era și mai bine; Aș fi fost luat de-ai lor de mai întârziam;
- VIII. NP – Știu cine ești; Atr. pron. – Nu știu al cui copil s-a rătăcit; Cd – Știu pe cine aștepți; Ci – Știu de cine te ferești;
- IX. Au dovada că a greșit; N-am plecat de-acasă căci ploua; Nu vezi că a greșit? El pretinde că nu a greșit; Nu am venit căci nu m-ai invitat;
- X. Verbe copulative: El este silitor; A rămas neschimbat; A ajuns profesor; Verbe impersonale: Era să nu te mai recunosc; Rămâne să ne mai vedem; Ajunge să-l vezi o dată!; verbe predicative: El este în clasă; A rămas acasă cu părinții; A ajuns la școală devreme;
- XI. De cum m-i vedea pe mine acolo, fii amabil și adresează-i-te în numele alor noștri și-alor voștri. Întâmplatu-s-au de-atunci multe și auzii că zurbagiii aceia nu ne mai creează probleme; Ne-am adresat continuu aceleiași autorități ai cărei membri ne-au agreat și ne agreează continuu;
- XII. Construiți: Cărțile celor doi elevi sunt pe masă; Te știu de mic; Florile sunt pentru ai mei; De flămând ce era, nici nu te vedea bine!; S-a oprit în fața unora;
- XIII. (COND - PP); (CSV – PP – CD – ATR - F); (CSV–CSV–PP–SB);
- XIV. Cântec secular; Trăiește ziua!; Cauza finală;

XV. Apărea, apropo, ortodox, greșeală, atrium-atriu.

FIȘA NR. 9

I. a) Predicate: 1 – să fii mândru – PN; 2 – înseamnă – PN inc.; 3 – să

recunoști – PV; 4 – nu meriți – PV;

b) Propoziții: 1 – Să fii mândru de ceva; 2 – înseamnă; 3 – să recunoști; 4 – că nu-l meriți;

c) Felul lor: 1 - SB(2); 2 - PP; 3 - PR(2); 4 - CD(3);

II. Meciul s-a terminat nul; Nu-l mai recunosc; Nici un nor nu-i pe cer; N-or apărea curând; Mie mi-e dor de ei;

III. Analizați: să fii mândru: pred. nomin., format din verb. cop. a fi, conj., prez., pers. a II-a, sg., act., conj. a IV-a, afirmat., intrans., și nume pred. mândru, expr. prin adj., propr.-zis, var., cu două termin., masc., sg., N; de ceva: pron. nehot., Ac., c.ind.; nu meriți: verb pred., ind., prez., pers. a II-a sg., act., conj. I, forma neg., tranz., pred. verb.;

IV. Viu, principal, perfect, rotund, veșnic, asemenea;

V. Dacă nu recunoștea însemna că era așa;

VI. Avem o SB (1): Să fii mândru de ceva; și o CD (4): că nu-l meriți;

VII. CZ: Cum n-ai fost atent, te-ai lovit; M: A rămas bun cum îl știam; T: Am ajuns când ai sunat tu; Cond.: Ai carte, ai parte; F: Am venit la teatru să văd acest spectacol;

VIII. Inf.: Dorința de a cunoaște cât mai multe e mare (Atr. verbal);

gerunziu: Numai cunoscând bine problema, o vei putea rezolva corect (compl. cond.); participiu: Tema cunoscută în clasă te va bucura (atr. adj.); supin: De cunoscut această specie nu e ușor (Sb.);

IX. Verbe: a sări, a ara, a igieniza; adverbe: furiș, bărbătește, târâș;

X. Mândru: a se mândri, mândrețe, mândrie; a cunoaște: recunoaște, cunoaștere, recunoaștere, cunoscut, necunoscut, recunoscut, necunoaștere, recunoștință, recunoscător, nerecunoscător; merit: a merita, merituos, meritat, nemeritat;

XI. Întâmpinatu-i-am pe alee pe toți aceia pe care i-am înștiințat; Nu-i nici o nădejde c-am putea să-i învingem pe redutabilii noștri amici; De l-i vedea pe el acolo, dă-i-i lui în primire pe năzdrăvanii aceia, poate că el îi agreează altfel decât noi;

XII. Ex-cep-ți-o-nal, in-e-ga-li-ta-te, sub-li-ni-at, i-ne-rent, su-bli-ma-re, con-junc-ți-e, punctu-a-ți-e, somp-tu-os, arc-tic, linc-șii;

XIII. ATR; CSV; PR; CD; CZ;

XIV. Construiți: Cartea e a același; Florile de la ei m-au bucurat; Mersul potrivit orarului e respectat; Am aflat ce carte preferi; Dorința lui de învățat e mare;

XV. Păzește-te de câine!; Cauza (motivul) este ascuns; Cauză prin sine.

FIȘA NR. 10

- I. a) Predicate: 1 – să fie erou – PN; 2 – este – PN inc.; 3 – ai cere – PV; 4 – să zboare – PV;
b) Propoziții: 1 – să fie erou...decăzute; 2 –A cere cuiva...este; 3 – ca și cum ai cere...într-o odăiță; 4 – să zboare... pământului;
c) Felul lor: 1 – CD (2); 2 – PP; 3 – PR (2); 4 – CD (3);
- II. ce-re-re, îm-pre-ju-ra-re, jos-ni-ci-e, so-ci-e-ta-te, de-că-zu-tă, zbu ră-toa-re, pă-mân-tu-lui, dea-su-pra, con-text, sub-li-ni-at;
- III. a sollicita; circumstanță; degradant;
- IV. Ale lui eau cărțile; A le ascunde adevărul nu e bine; Ai luat parte la acea ceremonie?; A-i lua apărarea mi se pare un lucru corect; L-a dus și pe el la spectacolul festiv;
- V. Substantive: zbor, zburare, zburatul; loc. verb.: a-și lua zborul, a se opri din zbor; (Zborul deasupra mării era lin; S-au oprit din zbor pe acoperișul casei mele);
- VI. Nu avem nici o CI; avem o PR (3): ca și cum ai cere unui vultur închis într-o odăiță;
- VII. SB: Eroul acela va fi nemuritor; ASP: Titlul de erou e o înaltă cinste; CD: Am cunoscut un erou al zilelor noastre; CI: Ne gândim cu recunoștință la eroul necunoscut; C.Ag.: Pământul nostru a fost apărat de eroii neamului românesc;
- VIII. Să ceri cuiva...; împrejurări...care sunt josnice; este...a cere; a-i cere...a zbura;
- IX. Analiză: erou: subst. com. simplu, masc., sg., N, nume pred.; în împrejurările: subst. com. simplu, fem., pl., Ac., c.c.timp; ale unei societăți: subst.com. simplu, fem, sg., G, atr. subst. genit., art. pos. genit. și art. hot. enclit.; unui vultur: subst. com. simplu, masc., sg., D, c. ind., art. nehot.proclit.; într-o odăiță: subst. com. simplu, fem., sg., Ac., c.c.loc, prepoz. simplă, art. nehot. proclit.; de metri: subst. com. simplu, masc., pl., Ac., atr. subst. prepoz., neart., prepoz. simplă de; deasupra pământului: subst. com. simplu, neutru, sg., G, c.c.loc, art. hot. enclit., prepoz. deasupra; la o mie: subst. com. simplu, fem., sg., Ac., c.c.loc, art. nehot. o și prepoz. simplă la;
- X. Eroi, împrejurări, societăți, vulturi, odăițe; icre, zori, șale, câlți, grâne;
- XI. Asupra, împotriva, contra, în spatele, de-a lungul; Asupra satului se abate furtuna; Oamenii luptă împotriva furtunii; Contra furtunii nu te poți pune; În spatele școlii este un teren frumos; De-a lungul străzii sunt mulți pomi;
- XII. Art. pos. genit.: Cartea este a elevului; adj. dem.: Casa a nouă este impunătoare; prepoz.: Miroase a primăvară;
- XIII. SB; CI; ATR; SB; (CD – CD - CD);

XIV. Duceți-vă și informați-i că arbitrii aceia sunt mai puțin aspri; Este o problemă aceea ale cărei aspecte nu le-au știut propriii ei susținători; Nu mai fi nepăsător ca să nu fii păgubit!

XV. Construiți: Maria e plecată de acasă; Mâinile-i tremurau de emoție; Cartea aceluiași elev mă interesează; Am aflat cu care ai discutat; În fața unora se deschidea o priveliște minunată!

FIȘA NR. 11

I. a) Predicate: 1 – să râzi – PV; 2 – nu faci – PV; 3 – nu ai făcut –

PV; 4 – ai fi avut prilej – PV; 5 – să faci – PV;

b) Propoziții: 1 – Să râzi...ci de acelea; 2 – pe care nu le faci; 3 – pe care nu ...niciodată; 4 – deși ai fi avut prilej; 5 – să le faci;

c) Felul lor: 1 – PP; 2 – ATR(1); 3 – ATR(1); 4 – CSV(3); 5 – CI(4);

II. A râde în hohote, a râde cu gura până la urechi, a fi de râsul curcilor;

III. A greși e omenește!; Iată omul!; Cea dintâi ediție;

IV. Greșeală, așază, delincvent, mătușă, coajă;

V. Companie – companie, acele – acele, copii – copii, țarină – țarină, barem – barem;

VI. El vorbește întruna; Într-una din zile te voi căuta; Rezultatele au fost declarate nule; Nu le mai faceți atâtea favoruri!; Totodată a mers și până la el; Tot o dată importantă e și ziua mea de naștere;

VII. Sinonime: a râde – a se bucura (a se amuza); greșeală – eroare; niciodată – nicicând; omonime: care, ai, deși;

VIII. ...să înveți(SB); ...să meargă la mare(PR); ...mișcarea e sănătoasă(ATR); ...că abia mai sufla(CNS); ...este mamă(CSV);

IX. Păcat că n-ai venit la noi în ziua când te-am așteptat, fiindcă timpul era frumos, deși apăruseră și câțiva nori când ai apărut tu;

X. Un singur articol: greșelile (le – art. hot. enclit.);

XI. M-ar mira să-i găsesc la ora aceea în același loc pe care mi l-ai indicat tu, nu de mult timp; V-ați convins că n-o s-aștept pân' s-o-nnopta ca să-i revăd pe aceia, pe care nu-i mai agreăm deloc; Fii încrezător, nu mai fi naiv, c-ai noștri te-or agrea de-acum;

XII. Bani sunt de la ai mei; Mașina de scris e nouă; Știu care carte ați comentat-o; Cartea e utilă pentru oricare; Învață cu plăcere;

XIII. (SB – PP – PP – SB – PP - PP); (PP – CI – PR - PR); (SB – CD – PP – PR – SB - CD);

XIV. an-al-fa-bet, a-na-cro-nic, i-ne-fa-bil, in-e-xact, i-ne-rent, a-tlet, jert-fă, somp-tu-os, re-trans-pu-ne-re, ex-ma-tri-cu-lat;

XV. Baloturi, balsamuri, balustrade, baraje, biruințe;

FIȘA NR. 12

- I. a) Predicate: 1 – scrie-ți – PV; 2 – să poată – PV; 3 – ai scris – PV;
- b) Propoziții: 1 – Scrie-ți cărțile așa; 2 – încât fiecare...crede; 3 – că le-ai scris pentru el;
- c) Felul lor: 1 – PP; 2 – CNS(1); 3 – CD(2);
- II. Diftongi: poa-tă, le-ai; vocale în hiat: scri-e, cărțile așa, (hiat în fonetică sintactică), fi-e-care;
- III. A crede, a plăcea, a se complăcea, creier, culoar;
- IV. Sens propriu: Își scrie zilnic temele; A citit cu plăcere această carte; Sens figurat: Pe fața lui este scrisă uimirea; Își joacă ultima carte;
- V. Ploua așa de tare, încât credeam că vine potopul; În cât timp vă faceți temele?; Decât să alergi, mai bine ai învăța; De cât ai nevoie să-ți cumperi această carte?; Ai o oră la dispoziție pentru a-i arăta că a greșit;
- VI. Virgula desparte aici o subordonată consecutivă de regenta ei;
- VII. Sinonime: a scrie: a nota (a însemna, a marca); cititor: lector; a putea: a reuși; antonime: cititor-analfabet, a putea- a nu putea(a nu reuși), a scrie-a nu scrie(a sta);
- VIII. ...sed multum; ...et studio; ...mater studiorum;
- IX. Analiză: cărțile: subst. com. simplu, fem., pl., Ac., c.dir., art. hot. enclit.; fiecare: adj. pron. nehot., masc., sg., N, atr. adj.; cititor: subst. com. simplu, masc., sg., N, subiect; le-: pron. pers., pers. a III-a, pl., fem., Ac., c.dir.; pentru el: pron. pers., pers. a III-a, masc., sg., Ac., c.ind.;
- X. Așa om mai rar! (adj. – atr. adj.); Fiecare e stăpân pe soarta sa; (pron. nehot. - subiect);
- XI. Scrie...cum e mai bine; Cine citește...să poată...; Să poată...să creadă;
- XII. (PP – PR – CD – T – CZ - ATR); (ATR – ATR – PP - CD); (CSV – PP – CD – ATR - ATR);
- XIII. Construiți: De cine ai fost anunțat?; Ai scris căruia i-ai promis; Întrebarea cui îi vei răspunde mă preocupă; Nu ne-a spus cum s-a pregătit; Problema este care este vinovatul;
- XIV. Vorbii întruna cu unii dintre ei, întrucât auzii că-i supără pe educatorii aceia; De-ai fi venit, i-ai fi văzut cum știu să se pregătească, oferindu-ne astfel un spectacol de-a dreptul grozav!; Fiindcă n-ai citit destul, fii mai atent de-acum înainte ca să obții rezultatele ce-ți conferă garanția succesului;
- XV. Abil, academie, acvilă, acolo, adio.

FIȘA NR. 13

- I. a) Predicate: 1 – este un om – PN; 2 – n-a muncit – PV; 3 – n-a știut – PV; 4 – să cheltuiască – PV;
- b) Propoziții: 1 - Bogatul este...om; 2 – care n-a muncit; 3 – (și) totdeauna (este) omul; 4 – care n-a știut; 5 – să cheltuiască;
- c) Felul lor: 1 – PP; 2 – ATR(1); 3 – PP; 4 – ATR(3); 5 – CD(4);
- II. Omul bun e ca pomul copt (SB); Despre omul bun vorbești numai de bine (CI); El este un om bogat (Atr. adj.); El este bogat sufletește (NP); Datoria de a munci ne revine (Atr. verbal); A munci e o cinste (SB);
- III. Sunt construcții pleonastice, deoarece: notorietate îns. “faptul de a fi cunoscut de multă lume”; a conveni îns. “a cădea de acord cu cineva”; a crește îns. “a se mări treptat, a deveni mai mare”;
- IV. Derivate substantivale: omenie (omenire), bogăție; adjectivale: omenos (de omenie), bogat; verbale: a omeni, a (se) îmbogăți;
- V. Analiză: este un om: pred. nomin. format din verb. cop. a fi, ind., prez., pers. a III-a, sg., act., conj. a IV-a, afirmat., intrans. și numele pred. un om expr. prin subst. com. simplu, masc., sg., N, art. nehot. un; n-a muncit: verb pred., ind., perf. comp., pers. a III-a, sg., act., conj. a IV-a, neg., intrans., pred. verb.; totdeauna: adv. de timp, c.c.timp, fără grad; să cheltuiască: verb pred., conj., prez., pers. a III-a, sg., act., conj. a IV-a, afirmat., tranz., pred. verb.;
- VI. Expresii latinești: Doctor în semn de cinstit; Savantul universal; Îți dau ca să-mi dai;
- VII. Contrageți: omul...neștiutor; n-a știut ...a cheltui; Dezvoltați: Cine este bogat...; oricând a dorit;
- VIII. C.c.timp: adesea, totdeauna; alte c.c.timp: În vara aceasta voi merge la mare (subst.); Am sosit acasă înaintea lui (pron. pers.); Sosind acasă, te-am sunat (gerunziu);
- IX. Subordonate: SB: Se știe că înveți zilnic; PR: A ajuns că nu-l mai cunoșteam; ATR: Problema că nu vei veni m-a pus pe gânduri; CD: Știu că vei veni; CI: Sunt sigur că nu mă vei dezamăgi; CZ: Te-ai lovit că n-ai fost atent; CSV: Piatra că e piatră și tot crapă; CNS: Mergea așa de repede că abia-l urmam;
- X. Substantive: adevăr – minciună, erou – laș, zi – noapte; adjective: bun – rău, frumos – urât, mare – mic; adverbe: aici – acolo, sus – jos, ieri – azi;
- XI. Bran-car-di-er, a-cre-di-ta-re, de-linc-vent, arc-tic, jert-fă, in-frac ți-u-ne, a-ra-ti-fi-ca, ce-li-ba-tar, ra-fi-na-ment, a-tlas;

XII. Autenticitate, descendent, suspiciune, a crea, a nota, a comunica, depozitie, obiect, concret, alee;

XIII. Seria c): însă, ci, dar, iar;

XIV. Provine dintr-o familie numeroasă; Îl previne zilnic să n-aibă probleme; El e un elev eminent; Pericolul era iminent pentru ei; Este un obiect de calitate; Atitudinea lui de caritate ne-a impresionat;

XV. Complimente, se înșală, optsprezece, însăși, vehiculul.

FIȘA NR. 14

I.a) Predicate: 1 – extraordinar nu este – PN; 2 – nu s-a făcut – PV; 3 – este extraordinar – PN; 4 – se credea – PV; 5 – nu se poate – PV;

b) Propoziții: 1 – Extraordinar nu este; 2 – ce nu s-a făcut; 3 – este extraordinar; 4 – ceea ce se credea; 5 – că nu se poate face;

c) Felul lor: 1 – PP; 2 – SB(1); 3 – PP; 4 – SB(3); 5 – SB(4);

II. Analiză: nu este: verb cop., ind., prez., pers. a III-a, sg., act., conj. a IV-a, afirmat., intrans., pred. nomin. inc.; nu s-a făcut: verb pred., ind., perf. comp., pers. a III-a, sg., refl., conj. a III-a, neg., intrans., pred. verb.; face:verb, inf., prez., act., conj. a III-a, afirmat., tranz., subiect;

III.Ax, xerox, extraordinar, coexistență, examen; cocs, cocserie, vacs, rucsac, facsimil;

IV.A extermina îns.”a ucide, a masakra în masă”; faună îns.”totalitatea speciilor de animale de pe glob, dintr-o regiune, dintr-o epocă geologică”; hemoragie îns. “scurgere abundentă de sânge”;

V.Ex-tra-or-di-nar, ex-cep-ți-o-nal, A-le-xan-dru, e-xa-men, ex-po zi-ți-e, e-xo-tic, ex-co-mu-ni-ca, ex-tra-bu-ge-tar, ex-pec-ta-ti-vă, ex-pre-si-o-nism;

VI.Mama sa s-a supărat că n-a învățat; Și totuși, l-a luat la teatru; Nu v-a spus de va veni și el?;

VII.Cuvinte derivate: acar, cizmar, argintar, blănar, pantofar; mărar, amar, bazar, arțar, așadar;

VIII. b) ind. imperf.;

IX. Detaliat, a facilita, culpă, circumstanță, ipocrit, rațiune, inteligență, ardoare, durabil, proiect;

X. Adjectiv și adverb; substantiv și conjuncție; conjuncție și prepoziție;

XI. Dă dovadă de multă amabilitate în ceea ce ne privește; El este un tip expansiv; Cursul acesta e facultativ;

XII. Construiți: Reușita datorită lor ne-a bucurat; Câștigă îndoit în ultimul timp; Ideea acestui om cumsecade mă pune pe gânduri; Fiind împins, s-a lovit; Pomii atârând de roade așteaptă culegătorii;

XIII. Subordonate: SB; PR; CI; CD; COND;

XIV. ...canem; ...fortius;...te ipsum!;

XV. batjocură, bănațean, berărie, bezmetic, impiecat.

FIȘA NR. 15

I. a) Predicate: 1 – tăgăduiește – PV; 2 – ai văzut – PV; 3 – nu este – PV; 4 – nu tăgădui – PV; 5 – n-ai văzut – PV; 6 – este – PV;

b) Propoziții: 1 – Tăgăduiește; 2 – ce ai văzut; 3 – că nu este; 4 – nu tăgădui; 5 – ceea ce n-ai văzut; 6 – că este;

c) Felul lor: 1 – PP; 2 – CD (1); 3 – CD (2); 4 – PP; 5 – CD (4); 6 – CD (5);

II. De nu bei dimineața ceai, nu se știe ce-ai face toată ziua; N-ai ce să faci dacă nu știi să cânti la nai; M-ai anunțat că-n mai vii pe la mine;

III. Analiză: ce: pron. rel., N, subiect; nu este: verb pred., ind., prez., pers. a III-a, sg., act., conj. a IV-a, neg., intrans., pred. verb.; ceea ce: pron. rel. compus, N, subiect; n-ai văzut: verb pred., ind., perf. comp., pers. a II-a, sg, act., conj. a II-a, neg., tranz., pred. verb.;

IV. Nu e bine a fãgãdui ce nu poți face (subiect); E bine a-ți vedea lipsurile (subiect); Problema este a-i fãgãdui măcar (nume pred.); Dorința mea este a-l vedea fericit (nume pred.); Ideea de a-i fãgãdui sprijin nu-i dă pace (atr. verb.); Gândul de a-l vedea cât mai curând îl neliniștează (atr. verb.);

V. Ai noștri și ai voștri plecaseră devreme; Eu și colegul meu am ajuns din timp la școală; Al doilea și al treilea din rând erau niște necunoscuți pentru noi;

VI. C) prepoz.;

VII. Să înveți a învăța nu e greu; Are de învățat zilnic; Aud plouând;

VIII. ...că nu învață – SB; ...de rând colegii de el – PR; ...cum ne povestește el – ATR; ...să-și viziteze rudele – F; ...că nu puteam greși - CNS;

IX. Ești dator a învăța zilnic (a învăța – c. ind.); Ești dator să înveți zilnic (CI); Carnetul de elev e oglinda acestuia (de elev - ASP); Carnetul care aparține elevului e oglinda acestuia (ATR); Vine la bibliotecă pentru a se pregăti zilnic (pentru a se pregăti - CCScop); Vine la bibliotecă să se pregătească (F);

X. Dacă vă scrie înseamnă că nu v-a uitat întrucât astfel încearcă să fie mai aproape de voi;

XI. Construiți: Ochii-și negri d-arunca...; N-am știut ce gânduri te frământă; Întorcându-se acasă, te-a sunat; A ieșit în oraș invitat de prieteni; El merge lipa-lipa!;

XII. Subordonate: SB; PR; (PP – SB – CD – T -ATR);

XIII. Drept-unghi, re-scri-e-re, in-tan-gi-bil, ac-ți-o-nar, jer-fit, cum-se ca-de, somp-tu-os, i-le-gal, sub-o-fi-țer, sus-pen-si-e;

XIV. E o mare diferență între ei, parcă n-ar fi frați; Manifestă o atitudine de deferență față de ea; Am investit mult la banca aceea; A fost investit director un unchi de-al lui; Totdeauna a fost solidar cu ei; Trăiește de mult timp solitar;

XV. Divin, oroare, sentiment, conflict, măreție, a comunica, amprentă, inteligent, semeț, ocazie.

FIȘA NR. 16

- I. a) Predicate: 1 – dă – PV; 2- se cuvine - PV; 3 – ajungă-ți – PV; 4 – rămâne – PV;
- b) Propoziții: 1 – Dă fiului; 2 – ce i se cuvine; 3 – (și) ție ajungă-ți;
4 – ce rămâne;
- c) Felul lor: 1 – PP; 2 – CD (1); 3 – PP; 4 – SB (3);
- II. Analiză: fiului: pron. nehot., D, c.ind.; ce: pron. rel., N, subiect; i: pron. pers., pers. a III-a, sg, D, neacc., c.ind.;
- III. Pe cei de colo, de ce-i critici?; Ție nu ți-e teamă de ceea ce s-ar putea întâmpla?; Mie mi-e teamă, îți spun drept!;
- IV. Dă...cui i se cuvine; i se cuvine...ceea ce e important;
- V. A da din mâini, a da din colț în colț, a da drumul;
- VI. NP: Am aflat ce-ai devenit; AA: Cunosc ce spectacole îți plac; CD: Știu ce ți-ai cumpărat;
- VII. A se demasca, a exagera , a se corecta;
- VIII. Se gândește a-și revizui comportarea; S-a plictisit privind; S-a săturat de așteptat;
- IX. Secvența b) : A ajuns devreme acasă;
- X. -i : verb cop.; -i : pron.pers. în D; i- : pron. pers. în D; -i : verb cop.; -i : pron. pers. în D; -i : pron.pers. în D; -i : pron.pers. în Ac.;
- XI. Cu siguranță că ne vom revedea; Fără îndoială că nu este el vinovat; Este sigur că și-a făcut tema;
- XII. Se gândește cum să procedeze; Știu ceea ce ai văzut acolo; Este prea grea problema să fi fost rezolvată de tine; Lovindu-se n-a mai venit; Știu în fața cui te-ai așezat;
- XIII. Solicitare, limită, sursă, abilitate, consilier, indecență, plafon, consecință, vanitate, reductabil;
- XIV. Sunt pleonasm pentru că: a intra îns. “a trece din afară înăuntru”; a împodobi îns. “a decora, a găti, a înfrumuseța, a ornamenta”; a îndruma îns. “a arăta cuiva drumul”;
- XV. Subordonate: T; ATR; CI; SB; CD.

FIȘA NR. 17

- I. a) Predicate: 1 – să-ți recunoști – PV; 2 – trebuie – PV; 3 – să fi fost superior – PN;
b) Propoziții: 1 - Pentru ca...greșeala; 2 – trebuie; 3 – ca sufletul tău...superior;
c) Felul lor: 1 - F (2); 2 – PP; 3 – SB (2);
- II. Ca să ai o casă trebuie să trudești; Trebuia să-i fi spus că ai săi o să întârzie; Că-i spui, că nu-i spui, el merge pe aceleași căi;
- III. Suflet: sufletețel, însuflețit, neînsuflețit, însufleți, sufletește, însuflețire, reînsuflețire, reînsuflețit, reînsufleți; tânăr: tinerețe, întineri, întinerit, reîntinerit, întinerire, reîntinerire, reîntineri, tinerel, tinerică, tineresc, tinerește;
- IV. Omul e o ființă superioară; Produsele muncii sale sunt de o calitate inferioară; Au condiții optime de lucru;
- V. Derivate adjectivale: greșit, însuflețit; verbale: a greși, a însufleți;
Propoziții: Tema era greșită în totalitate; Imaginile însuflețite parcă ale desenelor îl impresionau; A greși e omenește...; Însuflețește-ți eroii benzilor tale desenate!;
- VI. A-și trage sufletul, a se duce într-un suflet, a pune suflet, a-și pierde sufletul, a-l dura sufletul;
- VII. Întreg, superior; alte adjective: minim, extrem, interior, rotund, egal;
- VIII. Pentru a-ți recunoaște greșeala...trebuie; trebuie...a fi superior;
să recunoști...ce ai greșit; sufletul...care este întreg;
- IX. El s-a făcut ce și-a dorit; El părea că nu e în apele lui; A rămas cum îl știai;
- X. Harnice elev, cinste ție!; Părinții colegului meu sunt oameni de omenie!; Am dat acestor colegi a șansă; N-am văzut care elevi au intrat; I-am văzut pe cei doi colegi ai tăi la teatru,
- XI. Cir-cum-stan-ți-al, punc-tu-a-ți-e, con-junc-ți-e, in-e-fi-ci-ent, sub o-fi-țer, ex-cep-ți-o-nal, ex-ma-tri-cu-lat, în-de-mâ-na-tic, su-bi-ec-ti-vă, pe-hli-van;
- XII. Diurn, ilegal, imprudent, deseori, agitat, instabil, peren, intermitent, leneș, urban;
- XIII. Etate, senectute, delict, apogeu, lizibil, efemer, neclar, etern, a identifica, eroare;
- XIV. C) atr. adj. în N;
- XV. Propriu, marșarier, înnorat, nemaiputând, (ei) invocă.

FIȘA NR. 18

I. a) Predicate: 1 – satură – PV; 2 – este aceea – PN; 3 – ai dăruit – PV;

b) Propoziții: 1 – care te satură mai bine; 2 – Pâinnea...este aceea;

3 – pe care ai dăruit-o;

c) Felul lor: 1 – ATR (2); 2 – PP; 3 – ATR (2);

II. Se numesc pleonasmе pentru că: alocuțiune îns.”scurtă cuvântare ocazională”; altercație îns.”schimb dur de cuvinte între două persoane”; înmănunchea îns. “a strânge, a lega în mănunchi”;

III. Analiză: care: pron. rel., N, subiect; te: pron. pers., pers. a II-a, sg.,

Ac., neacc., c. dir.; aceea: pron. dem. de depărt., fe., sg., N, NP; pe care: pron. rel., Ac., c. dir.; o: pron. pers., pers. a III-a, fem. sg., Ac., neacc., c.dir.;

IV. Există un NP: aceea și un CCM: mai bine;

V. Antonime derivate: accesibil – inaccesibil; cinstit – necinstit;

înfrunzit – desfrunzit; nederivate: adevăr – minciună; aici – acolo; a urca – a coborî;

VI. Subst.: Ți-oi face și eu un bine cândva; interj.: O, ce bine-mi pare că te văd!; val. neutrală: A luat-o la fugă văzându-l!;

VII. Expresii: Mă tem de greci și când oferă (fac) daruri; Afurisită (blestemata) foame de aur; Cuget, deci exist;

VIII. Diat. pasivă: a fi săturat, a fi dăruit; diat. reflex.: a se sătura, a se dăruir;

IX. Singularia tantum: azur, argint, aur; pluralia tantum: anale, zori, Bucegi;

X. Energic, asentiment, abandonare, abil, abis, oribil, autohton, abreviere, renunțare, opulență;

XI. Mo-narh, vârst-nic, scrip-tu-ră, splen-did, in-ter-re-gi-o-nal, sub- lo-co-te-nent, a-flux, pust-nic, ex-cla-ma, șap-te-spre-ze-ce;

XII. Analiză: am dat: verb pred., ind., perf. comp., pers. I, sg., act., conj. I, afirmat., tranz., pred. verb.; mei: adj. pronom. pos., masc., pl., D, atr. adj.; este lucrat: verb pred., ind., prez., pers. a III-a, sg, pas., conj. I, afirmat., tranz., pred. verb.; cu plăcere: subst. com. simplu, fem., sg., Ac., c.c.de mod, neart., prepoz. simplă; acasă: adv. de loc, atr. adv., fără grad; m-: pron. pers., pers. I, sg., Ac., neacc., c. dir.;

XIII. CSV; T; (PP – SB – CD - ATR); SB; PR;

XIV. Nu mă sfii să-l critic întruna știind că nu-i va prii ce-i voi povesti; A creat ce n-a mai creat nimeni pe-aici și nici nu cred că va mai crea vreodată; Amintitu-i-ai într-una din zile pe aceia al căror comportament ne-a creat continuu neplăceri?;

XV. Diamante, dimineți, dineuri, divane și divanuri, dobânzi.

FIȘA NR. 19

- I. a) Predicate: 1 – nu este greu – PN; 2 – să găsești – PV; 3 – este greu – PN; 4 – să ai – PV;
- b) Propoziții: 1 – Nu este greu; 2 – să găsești adevărul; 3 – este greu; 4 – să ai dorința de a-l găsi;
- c) Felul lor: 1 – PP; 2 – SB (1), 3 – PP; 4 – SB (3);
- II. Sunt pleonasm pentru că: întrajutora îns. “a se ajuta unul pe celălalt”; a lua proporții îns. “a se dezvolta, a crește foarte mult”; mass media îns. “mijloace de comunicare în masă”;
- III. Greu: greutate, a îngreuna, îngreunat; adevăr: a (se) adevăra, adevărat, neadevărat, neadevăr; a găsi: găsi, găsit, negăsit, regăsit, găsit;
- IV. Sinonime: greu – dificil, a găsi - a afla, adevăr – realitate; antonime: greu – ușor, a găsi – a nu afla, adevăr – minciună;
- V. Derivate verbale și adjectivale: a dori, dorit (nedorit). E un lucru bun a dori să citești acea carte; Era dorit de colegi în mijlocul lor;
- VI. Analiză: nu este: verb cop., ind., prez., pers. a III-a, sg., act., conj. a IV-a, neg., intrans., pred. nomin. inc.; să găsești: verb pred., conj., prez., pers. a II-a, sg., act., conj. a IV-a, afirmat., tranz., pred. verb.; este: verb cop., ind., prez., pers. a III-a, sg., act., conj. a IV-a, afirmat., intrans., pred. nomin. inc.; să ai : verb pred., conj., prez., pers. a II-a, sg., act., conj. a II-a, afirmat., tranz., pred. verb.;
- VII. A fi, a găsi, adevăr;
- VIII. În vin se află adevărul; Cred, pentru că e absurd; Cresc (trec) anii, descresc (scad) puterile;
- IX. Arenzi și arende, abțibilduri, aragazuri;
- X. Subst.: Greul abia începe; adj.: Este greu exercițiul pentru tine!; adv.: Este greu să răzbești în viață! Poz.: greu; comp. de superiorit.: mai greu; de egalit.: tot așa de (la fel de) greu; comp. de inferiorit.: mai puțin greu; superl. rel.: cel mai greu; superl. abs.: foarte greu;
- XI. SB: Nu este greu a găsi timp pentru lectură; NP: Dorința mea este de a găsi cât mai mulți prieteni; CD: Dorește a găsi adresa ta pe internet; CI: Se gândește a-și găsi cât mai mulți prieteni; CCT: Găsindu-ți adresa, te-am sunat;
- XII. Locul de naștere a părinților; opere ale lui Eminescu; cei trei copii ai vecinului; caiet al colegului; foile rupte ale unei cărți;
- XIII. B) : NP, ATR, CCZ;
- XIV. Să găsești...ce e adevărat; Să ai dorința...să-l găsești;

XV. Construiți: Fără îndoială că examenul va fi greu; Suntem împotriva celor doi care nu învață; Ei înșiși au ceva de spus în această problemă; Cartea din fața lui e a mea; De aceea s-a lovit, că n-a fost atent.

FIȘA NR. 20

- I. a) Predicate: 1 – să știi – PV; 2 – ești – PV; 3 – să descoperi – PV;
4 – trebuie – PV; 5 – să încerci – PV; 6 – poți – PV; 7 – sunt rădăcini – PN;
- b) Propoziții: 1 – Să știi; 2 – unde ești; 3 – să descoperi; 4 – ce
trebuie acolo; 5 – să încerci tot; 6 – ce poți...nevoi; 7 – sunt...înțelepciunii;
- c) Felul lor: 1 – SB (7); 2 – CD (1); 3 – SB (7); 4 – CD (3); 5 – SB
(7); 6 – ATR (5); 7 – PP;
- II. Mi-am descoperit o nouă vocație; De voie, de nevoie, i-am urmat sfatul; Rădăcinile
învățăturii sunt amare...;
- III. Sunt pleonasme pentru că: amintire îns.”un semn că cineva (ceva) n-a fost dat uitării”; a
anunța îns.”a aduce la cunoștință, a vesti, a înștiința”; a se apleca îns.”a se îndoii, a se
înclina”;
- IV. Cântă – cântă, veselă – veselă, acele – acele, colonie – colonie, țarină – țarină;
- V. Derivate adj.: știut (neștiut); încercat (neîncercat); descoperit (redescoperit); deriv. subst.:
știre, încercare, descoperire;
- VI. Am prins un lin în râul acela lin; Bunicul are barba rasă; Acest câine e de rasă; Doarme
tun!; Am văzut la Muzeul de istorie și un tun al oștirii române;
- VII. Veni, vidi, vici; Veritas mater virtutis; Via recta, via brevis;
- VIII. Ești nerăbdător să afli rezultatul examenului (verb cop. – nume pred.); Să mă fi anuțat
și tot nu veneam (adv.); Trei au plecat, cum s-a înserat (numer. card. - subiect);
- IX. ...unde e necesar ; ...ce e folositor ; ...să încerci ;
- X. Analiză: ești: verb pred., ind., prez., pers. a II-a, sg., act., conj. a IV-a, afirmat., tranz.,
pred. verb.; acolo: adv. de loc, c.c.de loc, fără grad; acelei: adj. pron. dem. de depărt., fem.,
sg., G, atr. adj.; trei: numer. card., val. adj., fem., pl., N, atr. adj.; ale înțelepciunii: subst.
com. simplu, fem., sg., G, atr. subst. genit., art. pos. genit. și art. hot.;
- XI. C. ag.: A fost lăudat de cei trei; CD: Pe cei trei i-am mai întâlnit; CI: Despre cei trei am
discutat cu voi;
- XII. Romanul acela captivant l-a captivat încât nici nu m-a auzit întorcându-mă; Ei au luptat
pentru o cauză dreaptă; Din acea clauză a contractului nu rezultau acele date; În urma mai
multor contacte au fost semnate acele contracte;
- XIII. Al treilea, întreit, câte trei, de trei ori; Al treilea din stânga este vecinul meu; Părinții lui
câștigă acum întreit; Se îndreptau spre clasă câte trei; De trei ori și-a repetat poezia,

XIV. Construiți: Aleargă de parcă ar fi fost urmărit; Cartea este utilă cui învață; Asupra cui ai ridicat mâna?; Știu ale căror elevi sunt cărțile astea; Am plecat înainte de a fi fost sunat de tine;

XV. Subordonate: SB; CD; CI; (SB - CNS); M.

FIȘA NR. 21

I. a) Predicate: 1 – sunt acelea – PN; 2 – se pare – PV; 3 – a spus – PV;

b) Propoziții: 1 – Cele mai bune...acelea; 2 – pe care...se pare; 3 – că ...și altul;

c) Felul lor: 1 – PP; 2 – ATR (1); 3 – SB (2);

II. El citește multe poezii; Ea citește în lună și-n stele; Ne spune că nu-i vinovat; Le spune ca din carte;

III. Cele mai frumoase poezii sunt acelea ce le reții mult timp; Spune mi dacă mai m-ai sunat?; Au mers la film sau s-au dus la teatru?

IV. Analiză: cele mai bune: adj. propr.-zis, var., cu două termin., neutru, pl., N, atr. adj., superl. rel.; gânduri: subst. com. simplu, neutru, pl., N, subiect, neart.; acelea: pron. dem. de depărt., neutru, pl., N, nume pred.; pe care: pron. rel., Ac., c. dir., cu prepoz.; le: pron. pers., pers. a III-a, pl., Ac., c. dir., neacc.; altul: pron. nehot., masc., sg., N, subiect;

V. În luna mai, mai este liliacul înflorit; La căderea nopții am văzut liliacul zburând; Care a văzut la țară care trase de boi?;

VI. Necitit, recitit; nespus, respus; Lecția necitită nu-ți aduce o notă bună, pe când cea recită ți dă satisfacții; Un lucru nespus la timp ți poate crea neplăceri, iar cel respus te poate pune pe gânduri adesea;

VII. Acestea sunt gândurile mele pentru viitor; N-am discutat vreodată despre gândurile lor viitoare; Ți-am citit din priviri gândurile;

VIII. Subiect: Oricare poate lua notă mare; Altul s-a dus cu prietenii lui; atr. adj.: Oricare elev citește această carte; Alt elev a citit-o pe aceea. C. ind.: Despre oricare ai vorbi, auzi lucruri bune; Cu altul am discutat eu despre examen;

IX. Elevul bun învață bine (atr.adj.); El este mai bun la învățătură (nume pred.); El este la fel de bun ca și colegii lui (nume pred.); Elevul mai puțin bun la învățătură se străduiește și el de-acum (atr.adj.); Cei mai buni elevi au multe satisfacții (atr. adj.); Pe cei foarte buni îi apreciem (atr. adj.); fără grade: interior, inferior, principal, rotund, viu;

X. Gândurile...care sunt cele mai bune; ți se pare...când le citești;

XI. Sg.: N –Ac.: acest gând; G –D: acestui gând; pl.: N –Ac.: aceste gânduri; G –D: acestor gânduri;

XII. B) pred., nume pred., atr., c.c. de timp;

XIII. Bardul de la Mircești e un mare poet al nostru; Bradul fanatic străjuiește cabana; Face aluzie la faptul că ai lipsit ieri; Era o iluzie de-a lui dacă se gândea că ei se vor îndrepta; Am venit la tine, or tu nu erai acasă; Ori va fi frig, ori va fi cald;

XIV. Con-struc-ți-e, cir-cum-stan-ți-al, lo-cu-ți-u-ne, ne-îm-pă-cat, con tra-ge-re, co-res-pun-ză-tor, func-ți-e, ne-ac-cen-tu-at, e-xem-plar, ca-dran;

XV. Să nu mai fii nepăsător, întrucât nu vei avea nici o bucurie; Eu venii la voi acasă, fiindcă mă gândii să vă comunic ceea ce s-a întâmplat cu ei în codrii aceia; Mie mi-i indiferent de vii sau nu vii să rezolvăm problema aceea.

FIȘA NR. 22

- I. a) Predicate: 1 – vorbesc – PV; 2 – vorbesc: - PV; 3 – par a vorbi – PN;
- b) Propoziții: 1 – când ...oameni; 2 – Unii scriitori...de sine; 3 – (iar) alții...în lume;
- c) Felul lor: 1 – T (2); 2 – PP; 3 – PP;
- II. Analiză: de sine: pron. reflex., Ac., c. ind.; alții: pron. nehot., masc., pl., N, subiect; de oricare: pron. nehot., Ac., c. ind.;
- III. Sunt pleonasmе pentru că: monolog îns.”vorbire cu sine însuși”; nemijlocit îns.”direct, pe cale neocolită”; notorietate îns.”reputație, faimă, faptul de a fi cunoscut de multă lume”;
- IV. Scriitor: scriitoare, a scrie, scriitură, scriitoricesc, scris, nescris, rescris, scriitorime; a vorbi: vorbire, vorbit, nevorbit, vorbitor, -oare, vorbăreț, -eață, vorbărie, vorbușoară, vorbuliță; lume: lumește, lumesc, nelumit;
- V. Eu car ce-i mai ușor, căci în car sunt alte poveri; Am primit un dar, dar l-am oferit, la rândul meu, altcuiva; Un par ici, altul colea, par niște sulițe singuratece;
- VI. Subiect: Scriitorul acesta ne este cunoscut; nume pred.: Creangă este un mare scriitor al nostru; atr. subst. apoz.: Creangă, scriitorul moldovean, ne-a încântat copilăria; c. de ag.: Locurile copilăriei au fost evocate de mulți scriitori români; c.c.de cz.: Din cauza acestui scriitor, n-am luat notă mare, necitindu-l;
- VII. De: conj.: De voi nu mă vreți, eu vă vreau; interj.: De, așa e vara!; Iar: adv.: Iar am venit să te văd!;
- VIII. A vorbi corect nu e ușor (subiect); Vorbind prea multe, pierzi încrederea lor (c.c.de cz); Lecția vorbită întruna se învață mai ușor (atr. adj.); Lecția de vorbit îmi trădează emoția (atr. verb.);
- IX. Vorbind de alții...; ...când vorbesc de sine; par...să vorbească;
- X. Unii și alții: atr. adj.; Părerea unora contează mult, iar părerea altora nu ne interesează întotdeauna;
- XI. Chintesență, filozofie, a fuziona, escrocherie, excavator;
- XII. Efemer, a transporta, duplicitate, a permite, a relate, a abandona, a corecta, alură, a cuceri, vest;
- XIII. Mușchiul i-a fost inervat; Trăiește solitar de când îl știu; Pentru această colectare de materiale am depus eforturi mari;
- XIV. A-bi-sal, ab-ject, as-fal-ta, a-ne-xa-re, boc-cea, cus-cru, dam-nat, ex-ca-va-tor, ex-cep-ți-e, post-me-ri-di-an;

XV. Construiți: Bolnavă, n-a venit la școală; A pornit fără a se grăbi;
Se pregătește pentru a reuși; E bine a fi citit această carte; Până a ajunge acolo, mai este
vreme.

FIȘA NR. 23

- I. a) Predicate: 1 – să ajuți – PV; 2 – nu este chemat – PV; 3 – este – PN inc.; 4 – să urci – PV; 5 – să dai drumul – PV; 6 - nu are – PV;
- b) Propoziții: 1 - Să ajuți...cineva; 2 – care...dânsa; 3 – este; 4 – să-l urci pe casă; 5 – (și) să-i dai...jos; 6 – când el nu are aripi;
- c) Felul lor: 1 – SB (3); 2 – ATR (1); 3 – PP; 4 – PR (3); 5 – PR (3); 6 – CZ (5);
- II. Analiză: pe cineva: pron. nehot., Ac., c. dir.; care: pron. rel., N, subiect; pentru dânsa: pron. pers., pers. a III-a, fem., sg., Ac., c. ind., cu prepoz.; -l: pron. pers., pers. a III-a, masc., sg., Ac., c. dir.; -i: pron. pers., pers. a III-a, masc., sg., D, c. ind., neacc.; el: pron. pers., pers. a III-a, masc., sg., N, subiect;
- III. Aripă, unic, simbol, profesor, antic;
- IV. Într-una, întruna, odată, o dată, cândva, când va, încât, în cât, altfel, alt fel;
- V. A sprijini, a apela, a se înălța, a elibera, a poseda;
- VI. A da din mâini, a da din colț în colț, a da târcoale; Întruna da din mâini ca să fie înțeles; Da din colț în colț să-și afle locul; Da târcoale în jurul blocului, căci nu găsea adresa indicată;
- VII. Astfel trece (se duce) gloria (faima) lumii; Să fii sănătos! Să fiți sănătoși! Frumos, bine, corect;
- VIII. Îmbarca, răzbate, casierie, scinda, ștampilă;
- IX. Sg.: N – Ac.: dânsul, dânsa; G – D: dânsului, dânsei; pl.: N – Ac.: dânșii, dânsele; G –D: dânșilor, dânselor;
- X. A ajuta ; pe cel nechemat; a-l urca ; a-i da drumul ; nefiind înaripat (neputând zbura);
- XI. Se numesc pleonasme căci: caligrafie îns. ”arta și deprinderea de a scrie frumos”; calitate îns.”însușire bună, caracteristică pozitivă”; iar ceremonie este sinonim cu protocol;
- XII. Construiți: Nimeni nu aleargă; Amândoi lucrează; Este ușor de învățat; Mâna-i tremurândă îi trăda vârsta; Am dat altui elev cartea; Carnetul elevului studios e de admirat; Poate învăța zilnic; Aud cântând; Am de învățat;
- XIII. Nu mă sfii să-l critic dacă auzii c-a greșit; Ce-i voi povesti eu însumi – însămi nu-l va încânta; A creat ceea ce n-a mai văzut și auzit nici un om de pe aici; Fii bun și nu fi rău, întrucât s-ar putea s-o pățești în vreuna din zile;
- XIV. Ac-va-riu, ar-mis-ti-țiu, ast-ma-tic, bu-to-ni-e-ră, breas-lă, bu-clu- caș, du-hov-nic, dic-ta-tu-ră, in-sig-ni-fi-ant, tea-tru;
- XV. Subordonate: ATR; SB; T; CI; CD.

FIȘA NR. 24

I. a) Predicate: 1 - vor lăuda – PV; 2 – vor crede – PV; 3 – au fost mărinimoși – PN; 4 – va fi sigur – PN; 5 – a dispărut – PV;

b) Propoziții: 1 – ce te vor lăuda; 2 – Dintre o sută...vor crede; 3 – că au ...cu tine; 4 – (iar) cutare va fi sigur; 5 – că...a dispărut;

c) Felul lor: 1 – ATR (2), 2 – PP; 3 – CD (2); 4 – PP; 5 – CI (4);

II. Analizați: vor lăuda: verb pred., ind., viit.I, pers. a III-a, pl., act., conj.I, afirmat., tranz., pred. verb.; vor crede: verb pred., ind., viit.I, pers. a III-a, pl., act., conj. a III-a, afirmat., tranz., pred. verb.; cu tine: pron. pers., pers. a II-a, sg., Ac., c. ind., acc., cu prepoz.; va fi: verb cop., ind., viit.I, pers. a III-a, sg., act., conj. a IV-a, afirmat., intrans., pred. nomin. inc.; dintre tine: pron. pers., pers. a II-a, sg., Ac., atr. pron., acc., cu prepoz.; (dintre) el: pron. pers., pers. a III-a, sg., masc., Ac., atr. pron., acc.;

III. Ne-am dus în vizită la un neam de-al nostru; I-ar spune să-și vadă de-ale lui, dar iar se supără; De nu sar atent, s-ar putea s-o pățesc;

IV. Sinonime: inși, depărtare, a aproba, a elogia, a pieri; antonime: incert, a apărea, a critica, a nu crede (neîncrezător), apropiat;

V. Substantive: laudă (lăudare), dispariție; adjective: lădat (nelădat), dispărut; Lauda de sine nu miroase-a bine; Dispariția lui ne-a pus pe gânduri; La pomul lădat să nu te duci cu sacul; Animalul dispărut de la grădina zoologică a fost salvat;

VI. Pozitiv: mărinimos, sigur; comp. de super.: mai mărinimos, mai sigur; comp. de egalit.: la fel de (tot așa de) mărinimos, la fel de (tot așa de) sigur; comp. de infer.: mai puțin mărinimos, mai puțin sigur; superl. rel.: cel mai mărinimos, cel mai sigur; superl. abs.: foarte mărinimos, foarte sigur;

VII. Subiect: Oamenii aceștia ne fac cinste; atr. adj.: Am aflat ce cadou ai primit; c. dir.: Am parcurs o distanță mare până aici;

VIII. G –D, masc., sg.: acestui; fem., sg.: acestei; masc., fem., pl.: acestor; Cartea acestui elev e nouă; Am dat acestei eleve o floare; Ale acestor elevi (eleve) sunt manualele;

IX. Anterior, favorabil, prielnic, propice, util; nu mai este valabilă; c.c.de cauză: Din cauza sutei nu te-am mai sunat;

XI. Al o sutălea, însutit, câte o sută, de o sută de ori;

XII. Sunt pleonastice deoarece: concluzie îns. “ultima parte a unei

X. Subiect: O sută de muncitori au protestat; atr.: Bancnota de o sută expuneri, a unei opere”
; a conlucra este sinonim cu a colabora ; a continua îns. “a duce mai departe un lucru început”;

XIII. Construiți: S-a așezat în fața aceluia; Frunzele palide de soare se așterneau pe jos;
Învățând continuu, reușești; Este vai de omul leneș!; Se îndreaptă spre școală încet-încet;

XIV. Subordonate: CI; CZ; CNS; CSV; PR;

XV. Se pregătește riguros pentru examen; Copacul îngrijit crește viguros; E o mare afluență
de oameni la această expoziție, A avut o mare influență asupra mea; Făcea numeroase aluzii
la adresa lor; Nu-și făcea iluzii în ceea ce-l privește.

FIȘA NR. 25

- I. a) Predicate: 1 – răsare – PV; 2 – nu să apuie – PV; 3 – să lumineze – PV; 4 – apune – PV;
- b) Propoziții: 1 – Soarele răsare; 2 – nu ca să apuie; 3 – (ci) ca să lumineze; 4 – până (ce) apune;
- c) Felul lor: 1 – PP; 2 – F (1); 3 – F (1); 4 – T (3);
- II. Soarele răsare dis-de-diminează; A răsărit în viața lui pe neașteptate; Soarele luminează cu putere în zilele de vară; Cărțile i-au luminat viața;
- III. Totodată, tot o dată, numai, nu mai, apune, a pune, totuna, tot una, casă, ca să;
- IV. Răsare...nu pentru a apune; ci pentru a lumina (pentru luminarea); Să lumineze...până la apus;
- V. C) fier, oțet, secară;
- VI. Sinonime: a răsări – a se ivi, a apune – a asfinți, a lumina – a străluci; antonime: a răsări – a apune, a lumina – a întuneca, apune – răsare;
- VII. Adjective: răsărit (nerăsărit), (i)luminat (neluminat), apus; Subst.: răsăritul, lumină, apusul; Soarele răsărit vestește o nouă zi; Răsăritul soarelui anunță o nouă zi; Orașul (i)luminat ne îndeamnă să-l vizităm; Lumina soarelui e binefăcătoare; Soarele apus ne mână spre case; Apusul soarelui ne adună spre case;
- VIII. Strălucirea este a soarelui abia ivit; Razele soarelui încălzesc cu putere; Văzând soarele strălucind s-a luminat la față; Din cauza soarelui nu te-am observat; Până la soare este o cale lungă;
- IX. Răsare: ind., prez., act., conj. a IV-a; să apuie: conj., prez., act., conj. a III-a; să lumineze: conj., prez., act., conj. I; apune: ind., prez., act., conj. a III-a;
- X. Subordonate: CI; SB; CZ; PR; ATR;
- XI. Construiți: Dorința de a-l revedea este mare; Nu se pronunțase împotriva nici unuia; Vara aceasta merg la mare; Stai locului!; Lupta este împotriva alor voștri;
- XII. Culpă, reclamație, abis, hilar, onest, straniu, inteligent, avar, semeț, contagios;
- XIII. Am-bi-gu-u, re-a-li-ta-te, in-ac-cep-ta-bil, i-ner-ți-e, in-ad-mi-si bil, si-nop-tic, îm-pros-pă-tat, sub-a-pre-ci-at, sanc-tu-ar, su-bli-ma-re;
- XIV. Adunatu-s-au pe alee toți aceia pe care i-am chemat la concurs; Nu-i nici o nădejde c-am putea să-i învingem pe reductabilii noștri adversari; Auzii că nu le-ați mai creat probleme și că nu le veți mai crea în viitor;
- XV. Zmeu, zigzag, zi-muncă, zdrăngăni, veșmânt.

FIȘA NR. 26

I. a) Predicate: 1 – au – PV; 2 – înseamnă – PN inc.; 3 – nu este a nici unuia – PN; 4 – (este) a societăți – PN; 5 – trăiesc – PV;

b) Propoziții: 1 – Când...idee; 2 – aceasta înseamnă; 3 – că nu este...unuia; 4 – (ci) (este)...societăți; 5 – în care trăiesc;

c) Felul lor: 1 – T (2); 2 – PP; 3 – PR (2); 4 – PR (3); 5 ATR (4);

II. Analiză: aceeași: adj. pron. dem. de identit., fem., sg., Ac., atr. adj.; înseamnă: verb cop., ind., prez., pers. a III-a, sg., act., conj. I, afirmat., intrans., pred. nomin. inc.; a societăți: subst. com. simplu, fem., sg., G, nume pred., art. pos. genit.; în care: pron. rel., Ac., c.c. de loc, cu prepoz.;

III. Construcțiile sunt pleonasmecăci: confident este sinonim cu intim; a dăinui îns. “a continua să existe, a dura, a persista”; debut îns. “începutul, primele manifestări într-o activitate, profesie”;

IV. Debut, opinie, deplin, travaliu, onest, imens, eterogen, abundență, veridic, a returna;

V. A trăi de azi pe mâine, a trăi cu chiu cu vai, a trăi până la adânci bătrânețe;

VI. Nume pred.: Cărțile sunt pentru oameni; atr. subst. prepoz.: Cărțile de la oameni sunt pentru oameni; c.c. de loc: Când am ajuns la oamenii aceia era noapte; c. dir.: Pe oamenii aceia i-am ascultat; c. ind.: Am discutat despre oamenii aceia;

VII. B) pe lângă că, chiar dacă, o dată ce;

VIII. Subiect: Doi învață, al treilea scrie; nume pred.: Cărțile sunt pentru cei doi; c.c. de cauză: Din cauza celor doi am întârziat;

IX. A) verb pred.; b) verb cop.; c) verb cop.;

X. A) în față;

XI. Subordonate: CI; CZ; T; SB; ATR;

XII. I-ne-rent, func-ți-e, in-e-xact, i-ner-vat, in-e-fi-ca-ci-ta-te, con junc-ți-e, dez-e-chi-li-bru, somp-tu-os, su-blim, sub-li-ni-ind;

XIII. Între cei doi a avut loc o altercație; Evenimentul a avut loc recent; Acest vas decorativ este din alabastru;

XIV. A desființa, atemporal, incontestabil, neciteț, dezacord, illogic, insignifiant, antivirus, nonvaloare, ieftin;

XV. Situația a rămas aceeași întrucât n-ați depus un efort continuu; La repetiții prea v-ați încrezut și n-ați obținut rezultatele pe care le-ați scontat; Nu mai întârziati, pregătiți-vă conștiincios și recomandați-le și lor acest lucru.

FIȘA NR. 27

- I. a) Predicate: 1 – se miră – PV; 2 – te desparți – PV; 3 – au dovedit – PV; 4 – nu au fost prieteni – PN;
- b) Propoziții: 1 – Unii...se miră; 2 – de ce te desparți...în clipa; 3 – când ți-au dovedit; 4 – că nu ți-a fost...prieteni;
- c) Felul lor: 1 – PP; 2 – CI (1); 3 - ATR (2); 4 – CD (3);
- II. Sinonime: amici, a se împărăștia, a demonstra; antonime: dușmani, a se aduna, a nu demonstra;
- III. Prieten: prietenie, a se împrieteni, prietenos, prietenește, neprietenos, împrietenit; a se desparți: despărțire, despărțit, nedespărțit, despărțitor;
- IV. Substantive: mirare, despărțire; adjective: mirat, despărțit (nedespărțit) ; I se citea pe față mirarea ce-l cuprinsese ; La despărțire i-au dat lacrimile; Era mirat că nu-l așteptase nimeni la gară; Era despărțit (nedespărțit) acum de cei dragi;
- V. Este un bun prieten al meu; Ajutorul de la un prieten este de neprețuit; Din cauza acestui prieten, am ajuns mai târziu; Pe prietenul acesta nu-l pot abandona; Am discutat cu prietenul meu despre întâmplarea aceea;
- VI. Analiză: unii: adj. pron. nehot., masc., pl., N, atr. adj.; de dânsii: pron. pers., pers. a III-a, masc., pl., Ac., c. ind., cu prepoz.; în clipa: subst. com., simplu, fem., sg., Ac., c.c. de timp, art. hot. enclit. a, prepoz. simplă în; ți-: pron. pers., II, sg., D, c. ind., neacc.; niciodată: adv. de timp, c.c. de timp, fără grad de comp.;
- VII. Atr. verb.: Dorința de a dovedi că nu e vinovat e mare; c.c.cz.: Dovedind că nu ești vinovat, ai câștigat simpatia lor; atr. adj.: Faptul dovedit e recunoscut mai oșor; subiect: Nu e greu de dovedit dușmanul;
- VIII. C) pron. pers. – atr. pron.;
- IX. El dorește să vorbească despre ce a realizat, când a venit la noi să ne revedem;
- X. Pri-e-te-nos, ac-va-riu, ar-mis-ti-țiu, breas-lă, ar-le-chin, a-bra-ca da-bra, dic-ta-tu-ră, am-nar, tea-tru, du-hov-nic;
- XI. Repulsie, exploatare, acțiune, straniu, morală, obstacol, amprentă, a iradia,durabil, a se decide;
- XII. SB: Se știe când va veni; PR: Întrebarea este când va veni; ATR.: Faptul când va sosi mă interesează; CD: Știu când va sosi; CI: Se gândește când îi va restitui cartea;

XIII. Subordonate: (SB – PP - F); SB; PR; M; CD;

XIV. Construiți: Din cauza acelorași, am întârziat; Am vorbit despre al doilea; Nu este greu de învățat; Este vai de elevul leneș; Din când în când te-am mai sunat;

XV. Răsplata vei avea-o neîntârziat și succesu-ți va fi deplin când te-or lăuda ai noștri; Vorbii cu câțiva, dar m-am convins că nu oricine poate a-și lămuri exact problema; Fiindcă m-am convins cine-i de vină, nu-mi mai aduceți explicații inutile.

FIȘA NR. 28

- I. a) Predicate: 1 – este aceea – PN; 2 – pornește – PV; 3 – a venit – PV; 4 – să răpuie – PV;
b) Propoziții: 1 – Cea mai...aceea; 2 – care...de la omul; 3 – ce a venit; 4 – să te răpuie;
c) Felul lor: 1 – PP; 2 – ATR (1); 3 – ATR (2); 4 – F (2);
- II. Analiză: laudă: subst. com., simplu, fem., sg., N, subiect, neart.; este aceea: pred. nomin. format din verb. cop. a fi, ind., prez., III, sg., act., conj. a IV-a, afirmat., intrans. și nume pred. aceea, expr. prin pron. dem. de depărt., fem., sg., N; care: pron. rel., N, subiect; te: pron. pers., II, sg., Ac., c. dir., neacc.; să răpuie: verb pred., conj., prez., III, sg., afirmat., tranz., act., conj. a III-a, pred. verb.;
- III. Ca de la om la om, a fi omul lui Dumnezeu, din om în om, un om și jumătate, a face pe cineva om;
- IV. Diftongi: –ea, -ai, -ea; hiat: a-u, laudă este (ă-e: hiat în fonetică sintactică), este aceea (e-a), la omul (a-o), ce a (e-a); triftongi: lupoaică (oai), vreau (eau), Ioan (ioa);
- V. Aceea...pornită; omul...venit; a venit...pentru a te răpuie;
- VI. Plăcut: a plăcea, plăcere, neplăcut, neplăcere; laudă: a lăuda, lăudat, nelăudat, relăudat, lăudare, lăudăros; om: a omeni, omenie, omenos, omenire, omenit, omenește, omenesc, neomenie, neomenos, neomenit, neomenesc, neomenește, omuleț, omușor;
- VII. Sinonime: plăcut – frumos, laudă – elogiu, a veni – a sosi; antonime: plăcut – dizgrațios, laudă – critică, a veni – a pleca;
- VIII. Pârcălab (magh.), serdar (turcă), caimacan (turcă), cneaz (rusă), stolnic (slavă);
- IX. Sunt pleonasm pentru că: dună îns. “movilă mică de nisip formată de vânt în zonele nisipoase”; a ecraniza îns. “a turna un film pe baza unui scenariu”; electoral îns. “privitor la alegeri, în vederea alegerilor”;
- X. Adv.: Este plăcut să memorezi poeziile; adj. pron. rel.: Am aflat care elev a întârziat; pron. refl.: Te-ai descurcat și singur în situația aceea;
- XI. Construiți: Părinții ai căror copii învață sunt fericiți; Preot deșteptării noastre...; Este vai de voi de nu învățați! Și-a luat doar o jumătate de pâine; Este lăudat mereu de nu știu cine;

XII. Subordonate: CNS; CSV; ATR; SB; CI;

XIII. Caritabil, dificultate, destin, purificat, baraj, busculadă, a se cicatriza, a conduce, decadă, dinamism;

XIV. Vesel, tragedie, fals, uitare, departe, ireal, a coborî, diurn, inegal, neclar;

XV. Vara mergem adesea la baie; În baie lucrează mulți mineri; Vie de vrea să mă vadă; Încă-i vie pasărea ce-a prins-o ieri; În mină lucrează mulți mineri; Avea o mină tristă din cauza celor întâmplate.

FIȘA NR. 29

- I. a) Predicate: 1 – poate – PV; 2 – să n-aibă nevoie – PV; 3 – poate –PV; 4 – trebuie – PV;
b) Propoziții: 1 – Poate; 2 – că nimeni...tău; 3 – (dar) poate – PP; 4 – că fiecareia...din el;
c) Felul lor: 1 – PP; 2 – SB (1); 3 – PP; 4 – SB (3);
- II. Analiză: poate: adv. pred., pred. verb.; nimeni: pron. neg., N, subiect; tău: adj. pron. pos., neutru, sg., Ac., atr. adj.; parte: subst. com. simplu, fem., sg., N, subiect, neart.; din el: pron. pers., III, sg., masc., Ac., atr. pron. prepoz.;
- III. Fiind frig în casă, mama a aprins focul; S-a aprins în el flacăra studiului; A aspirat prin casă; Aspiră la mai mult în viață; L-am atins din greșeală și-a căzut; Atinge-mă cu altceva mai bun!;
- IV. Verb la mod pred.: El poate învăța și singur; verb la mod nepred.: A putea citi această carte nu e greu;
- V. Se pare că vremea se îndreaptă; Zicându-se că el e vinovatul, au greșit; Îmi vine să-mi iau câmpii!;
- VI. Se gândește a renunța la idee; S-a plictisit privind pe fereastră; S-a săturat de așteptat; Elevii silitori sunt apreciați continuu; Cei doi elevi nu sunt vinovați; Cartea nici unui elev nu e pe masă;
- VII. Poate învăța zilnic; Poate să învețe zilnic; Carnetul de elev este al meu; Carnetul care este al elevului este pe bancă; Am discutat despre întâmplarea de ieri; Am discutat despre ce s-a întâmplat ieri;
- VIII. Totul îmi folosește în viață; Ai tăi sunt intransigenți cu tine; Alții sunt mai înțelegători;
- IX. Este bine să-ți revezi orașul în care ai aflat că te-ai decis să urmezi facultatea când vei deveni student;
- X. Să n-aibă nevoie...de ceea ce ai scris; partea...care îl interesează;
- XI. Subordonate: PR; SB; M; (SB – PP - PR); (PP – SB - CNS);
- XII. A încarcera, contagios, a expune, emul, malițios, etern, frecvent, culpabil, inutil, colosal;
- XIII. A-cro-ba-ți-e, cti-to-ri-e, a cul-ti-va, al-fa-bet, cir-cum-stan-ți-al, an-al-fa-bet, a a-fec-ta, ca-rac-ter, a-u-to-ri-ta-te, sub-li-nia;
- XIV. Construiți: Știu care carte ți-o dorești; Cartea este necesară pentru aceia; Datoria noastră este de a învăța; El este silitor; Nu este bine cum ai procedat.
- XV. A făcut curățenie lună!; În această lună luăm vacanță; Am luat lac pentru parchet; În acest lac pescuiam adesea; Sună a gol! A primit un nou gol!

FIȘA NR. 30

I. a) Predicate: 1 – crezi – PV; 2 – vine – PV; 3 - nu simți – PV; 4 – a venit – PV;

b) Propoziții: 1 – Crezi; 2 – că vine de sus gândul; 3 – pe care nu-l simți; 4 – cum a venit;

c) Felul lor: 1 – PP; 2 – CD (1); 3 – ATR (2); 4 –PRED. Supl. (3);

II. Mi-a trecut prin gând să te sun; Mă bate gândul să te vizitez; Vino și tu pe la noi!; Vino-ți în fire până nu este prea târziu!

III. Cântă – cântă, era – era, mână – mână;

IV. A crede: credință, crezământ, credincios, necredincios, credul, încredințat, credibil, credibilitate, încrezut, încrezător, încredere, necrezut, necredință; a veni: venire, venit, neavenit, revenit; a simți: simțire, simțit, nesimțit, resimțit, simțitor, nesimțire;

V. Analiză: crezi: verb pred., ind., prez., II, sg., act., conj. a III-a, afirmat., tranz., pred. verb.; gândul: subst. com. simplu, n., sg., N, subiect, art. hot. enclit.; pe care: pron. rel., Ac., c. dir.; a venit: verb pred., ind., perf. comp., III, sg., act., conj. a IV-a, afirmat., intrans., pred. verb.;

VI. Câmpulung, untdelemn, botgros; cumsecade, binevoitor, binefăcător; careva, oricare, fiecare;

VII. Sinonime: a crede – a fi de acord, a veni – a sosi, a simți – a percepe; antonime: a crede – a nu crede, a veni – a pleca, a simți – a ignora;

VIII. Substantive: credință (încredere), venire, simțire; adjective: crezut (necrezut), venit (revenit), simțit (resimțit);

IX. A citit un roman de aventuri; De nu vii, plec; De, așa este el!;

X. Nume pred.: Acesta era un gând ascuns al lui; c.c.de cauză: Din cauza gândului ascuns a suferit mult; c. dir.: Avea un gând al lui ce nu-l mărturisea; subiect: Care a învățat, a reușit; nume pred.: Știu care este vinovatul; atr. adj.: N-am aflat care film ți-a plăcut cel mai mult;

XI. Subordonate: CSV; CD; CI; T; SB;

XII. Construiți: Am plecat la vânătoare; Hai la noi!; De cine ai fost invitat?; În ciuda ploii, tot a venit; Din roșu s-a făcut galben;

XIII. Detaliu, cardinal, drapel, onest, fortuit, eronat, pisc, certitudine, destin, a dobândi;

XIV. Nu învață nicicum; Nici cum am procedat eu nu i-a convenit; Altădată era mai săritor; Altă dată importantă pentru el este și 4 iunie; Du-ne și pe noi să desenăm acele dune.

XV. Dependența de un drog, a insera un fragment, comportare plină de deferență, virtuos al pianului, plătește în numerar.

BIBLIOGRAFIE

1. Gh., Alexandrescu, Latine dicta. Citate și expresii latinești, București, Editura Albatros, 1992;
2. M., Vulișici, Alexandrescu, Sintaxa limbii române, Oradea, Editura Imprimeriei de Vest, 1995;
3. G., Angelescu, Dicționar de pleonasmе, București, Editura Coresi, 1995;
4. M., Avram, Gramatica pentru toți, București, Editura Academiei, 1986;
5. G., Beldescu, Ortografia în școală, București, EDP, 1973;
6. I., Berg, Dicționar de cuvinte, expresii, citate celebre, ediția a II-a, revizuită și adăugită, București, Editura Științifică, 1969;
7. M., Bucă, O., Vințeler, Dicționar de antonime al limbii române, București, Editura Enciclopedică, 1990;
8. Gh., Bulgăr, Limba română. Fonetică, Lexic, Morfologie, Sintaxă, Stilistică, București, Editura Vox, 1995;
9. Gh., Bulgăr, N., Felecan, Dicționar de omonime, București, Editura Vox, 1996;
10. F., Ciobanu, L., Sfirlea, Cum scriem cum pronunțăm corect. Norme și exerciții, București, Editura Științifică, 1970;
11. S., Constantinescu, Dicționar de cuvinte derivate al limbii române, București, Editura Niculescu, 1998;
12. Dicționar enciclopedic ilustrat, București, Chișinău, Editura Cartier, 1999;
13. Dicționarul explicativ al limbii române, București, Editura Academiei, 1984;
14. FL., Dimitrescu, Dicționar de cuvinte recente, București, Editura Albatros, 1972;
15. G., Duda, A., Gugui, M., J., Wojcicki, Dicționar de expresii și locuțiuni ale limbii române, București, Editura Albatros, 1985;
16. S., Drincu, Semnele ortografice și de punctuație în limba română. Norme și exerciții, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1983;
17. N., Felecan, Dicționar de paronime, București, Editura Vox, 1995;
18. Gramatica limbii române, vol. I –II, Ediția a II-a revăzută și adăugită, Tiraj nou, București, Editura Academiei, 1966;
19. Al., Graur, Capcanele limbii române, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1976;
20. Al., Graur, Dicționar de cuvinte călătoare, București, Editura Albatros, 1978;
21. Al., Graur, Dicționar al greșelilor de limbă, București, Editura Academiei, 1982;

22. V., Guțu, Romalo, Corectitudine și greșeală, București, Editura Științifică, 1972;
23. Th., Hristea, (coord.), Sinteze de limba română, București, Editura Albatros, 1984;
24. I., Iordan, V., Guțu, Romalo, Al., Niculescu, Structura morfologică a limbii române contemporane, București, 1967;
25. N., Iorga, Cugetări, Ediție îngrijită și prefațată de B. Theodorescu, Editura Tineretului, (f.a);
26. Îndreptar ortografic, ortoepic și de punctuație, Ediția a II-a, București, Univers enciclopedic, 1996;
27. Fl., Marcu, Dicționar uzual de neologisme, București, Editura Saeculum I.O, 1997;
28. Fl., Marcu, C., Maneca, Dicționar de neologisme, Ediția a III-a, București, Editura Academiei, 1986;
29. N., Mihăescu, Cum e corect?, București, Editura I. Creangă, 1973;
30. N., Mihăescu, Norme gramaticale și valori stilistice, București, EDP, 1978;
31. E., Munteanu, L., G., Munteanu, Aeterna latinitas, Mică enciclopedie a gândirii europene în expresie latină, Iași, Editura Polirom, 1996;
32. G., G., Neamțu, Elemente de analiză gramaticală, 99 de confuzii / distincții, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1989;
33. M., Nica, S., Cureteanu, Predarea ortografiei în gimnaziu, București, EDP, 1980;
34. L., Seche, M., Seche, I., Preda, Dicționar de sinonime, București, Editura Academiei, 1982;
35. V., Șerban, Fonetica, Timișoara, Editura Augusta, 1997;
36. D., N., Uritescu, R., Uță, Uritescu, Aspecte ortografice controversate, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1986;